

Prenumerata.

W Warszawie: rocznie rs. 6, półrocznie rs. 3, kwartalnie rs. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50. Za odnośnienie do domu dopłaca się kop. 5 miesięcznie. Numer pojedynczy kop. 5.

Na prowincji i w Cos.: rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 k. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, dwumiesięcznie rs. 1 kop. 75, miesięcznie rs. 1.

Za granicą: miesięcznie rs. 1 kop. 20.

KURJER WARSZAWSKI.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY DRUGI.

Rękopisma nadsyłane do Redakcji nie zwracają się.

Ogłoszenia i prenumerata przyjmują się w kantorze Kurjera Warszawskiego codziennie od godz. 9-tej rano do 6-tej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 11-tej do 1-ej w południe.

Ogłoszenia.

Reklamy: za jeden wiersz garmentowy pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop. — **Nekrologja:** za jeden wiersz 15 kop. — **Zwyczajne ogłoszenia:** za jeden wiersz drobnego pisma lub też jego miejsce, pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop. — **Małe ogłoszenia:** za jeden wyraz pierwszy raz 2 kop., każdy następny raz 1 1/2 kop. — Z wyjątkiem ogłoszeń do „Nekrologji“, wszelkie ogłoszenia muszą być z dnia dzień podawane.

Dziś: Nawrócenie s. Pawła Apostoła.
Jutro: ss. Polikarpa B. M. i Pauliny.
Piątek: s. Jana Chryzostoma B. W.
Sobota: s. Flawiana i Leonidasa M.

Wschód słońca o godzinie 7 minut 54.
Zachód „ 4 „ 32.
Długość dnia godzin 8 minut 38.
Przybyło „ 1 „ 0.
Adres Redakcji „Kurjera Warszawskiego.“ Plac Teatralny Nr 5, dom W. L. Zabłockiej.

Niedziela: s. Franciszka Salezkiego B. W.
Poniedziałek: s. Martyny Panny Męcz.
Wtorek: ss. Piotra Nolasco i Marcelli Wd.
Sroda: ss. Ignacego B. M. i Brygidy P.

— Jutro, jako w czwartek, odbędzie się o godzinie 9-tej zrana uroczysta wotywa z wystawieniem Najświętszego Sakramentu.

— Podobnie w kościele św. Kazimierza (Panien Sakramentek) na Nowem-Mieście odbędzie się jutro, o godzinie 9-tej zrana, solenna wotywa ku uczczeniu Przenajświętszego Sakramentu, który będzie bez przerwy wystawionym, począwszy od wotywy do końca nieszpór rozpoczynających się o godzinie 3-ciej.

Święty Paweł apostoł, którego pamiątkę nawrócenia (przypadająca w dniu dzisiejszym), obchodzić się mając odpustem zupełnym w kościele św. Anny na Krakowskim-Przedmieściu i w kościele św. Krzyża w nadechodzącą niedzielę, — był izraelitą z rodu Abrahama imieniem Saul. Urodził się w lat kilka po przyjściu na świat Chrystusa. Rodzice dali mu staranne wykształcenie jako ludzie bogaci, a potem uczył się w Jerozolimie.

Saul był jednym z najzapaleńszych zwolenników faryzeuszów, powstawał przeciw nowemu zakonowi zawzięcie. Mając odpowiednią władzę, wywlekał z domów chrześcijan na chłostę, nalegając, aby się zapierali Chrystusa, okuwał ich w kajdany i włócił do więzienia.

Udając się do Damasku uderzony został nagłą światłością, spadłszy z konia usłyszał głos: Szawle, Szawle, czemu mnie przesładujesz!

Paweł rzekł: „Ktoś jest Panie“?

Głos odpowiedział: „Jam jest Jezus, którego ty przesładujesz“.

Drząc zdmuśniony Szawle, rzekł: „Panie co chcesz, abym uczynił“?

Kazał On olśnionemu blaskiem i nie widzącemu iść do Damasku, gdzie powiedzą co ma czynić. Tu go ochrzczono — przejrzał i napelniony został Duchem świętym.

Odtąd, z przesładowcy stał się najwierniejszym synem kościoła.

Kilka razy był za swe prace religijne uwięziony, wreszcie w Rzymie z rozkazu Nerona cesarza został ścięty tegoż dnia, w którym św. Piotr był umęczony.

Przegląd polityczny.

Z hercegowińskiego pola walki powstańczej nie ma dziś nowych szczegółów, oprócz lakonicznego doniesienia urzędowego o drobnych utarczkach w okolicach Dubrawy w dniu 20 b. m., tudzież o cofnięciu się posterunku żandarmerji z Glavaticewa do Konicy, przed oddziałem 150 powstańców, który pojawił się w pobliżu pierwszej miejscowości i ścigał cofających się żandarmów aż do Konicy. Większe sily powstańcze zgromadzone są pod miejscowością Wratio, gdzie przebywa 1,000 ludzi zaopatrzonych w karabiny systemu Snidera; 600 ludzi zaś pod dowództwem serdara Tungusa przebywa między Ulokiem i Kalinowicami, usiłując terroryzmem coraz dalej ku północy rozszerzać zarzewie buntu. Wskutek napadu na żandarmerję pod Kalinowicami wysłano z Toczy trzy kompanie piechoty, które d. 19 b. m. napotkała pod Wratio Katakaula banda 200 powstańców i spędziła ich z placu. Z Trebinje donoszą wreszcie o nowym gwałtownym starciu w okolicy Bileka jednej kompanji 67-go pułku z oddziałem Osman beya, który cofnął się pozostawiając rannych na polu bitwy. Pomiędzy zabitymi miał znajdować się jeden z przewodców powstania, Swetozor Angelielcz.

Źródła urzędowe zaprzeczają doniesieniom kilku pism, jakoby rząd wiedeński zawarł lub zawarł miał konwencję z Czarnogórzem, pozwalającą wojsku austriackiemu wkraść w razie potrzeby na terytorjum czarnogórskie. Konwencja ta byłaby istotnie pożądaną. Czarnogórze, wedle prawa międzynarodowego dla państw neutralnych, powinno być powstanców, którzy chronią się na jego terytorjum, rozbrajać i internować. Po utarczce pod Białą Rudiną, powstańcy przeszli jawnie na grunt czarnogórski, a jednak nie wiemy nic dotąd o tem, aby ich rozbrojono. Cały zresztą ruch powstańczy skupia się dotąd jak widzimy tuż nad północną granicą Czarnogórze, dlatego, iż w każdej chwili oddziały powstańcze mają zabezpieczone plecy. Ponieważ niepodobna żywić nadziei, aby rząd ks. Nikity, zmuszony liczyć się z usposobieniem ludności, mógł i-

stotnie ze skutkiem zarządzić w razie potrzeby rozbijanie zbiegłych powstańców, przeto zdawałoby się rzeczą praktyczną i słuszną, gdyby rząd austriacki zawarł z cetyńskim konwencję, która pozwoliła wojsku regularnemu ścigać zbiegów poza granicę kraju czarnogórskiego.

Horyzont w Paryżu nie wyjaśnił się dotąd. Komisja konstytucyjna po cierpkim przejsciu z Gambettą uchwaliła projekt rezolucji, którą wczoraj we wtorek miała wnieść do izby. Rezolucja ta zaopatrzona wywodem brzmi jak następuje: „Na mocy artykułu 8 konstytucji z dnia 25 lutego 1875 i na żądanie prezydenta Rzeczypospolitej oświadcza izba, iż wobec potrzeby zmiany artykułów 4, 7 i 8 prawa o organizacji senatu, tudzież paragrafu 3 artykułu 1 prawa o wzajemnym stosunku władz publicznych, nastąpić powinna rewizja ustaw konstytucyjnych“. Stylizacja tej rezolucji jest jak widziemy taka, że można pod nią włożyć z równym prawem ideę rewizji częściowej i całkowitej. W motywach położono zresztą silny nacisk na samodzielność kongresu.

Pomiędzy artykułami, których zmianę komisja proponuje, niema § 2 artykułu 3, który orzeka o sposobie wyboru deputowanych. Komisja przeto odrzuciła stanowczo projektowane z taką siłą namietności przez p. Gambettę głosowanie z list. P. Gambetta usuwając dzisiejszy sposób wyboru deputowanych, oparty na zasadzie, iż każdy okręg (arrondissement) wybiera jednego deputowanego, a zastępując go głosowaniem z list, które odbywa się w ten sposób, iż każdy wyborec głosuje na tyłu kandydatów, ile deputowanych wybiera cały departament — opiera system wyborczy Francji na wręcz odmiennych, niż dotąd podstawach, gdyż odbiera deputowanemu charakter reprezentanta ludności miejscowej, a tem samem usuwa zasadę interesu lokalnego i ułatwia przez to wybór kandydatów rządowych, a przedewszystkiem samego siebie, jako wyobraźniela władzy centralnej, spodziewając się, iż za pomocą takiego głosowania przeszedłby we wszystkich niemal okręgach wyborczych, jako „wielki elektor Francji“, jako „namaszczeniec ludu“. Wiemy, dokąd to prowadzi... I dlatego wniosek jego budzi

KARZEŁ DYPLOMATA

POWIEŚĆ HISTORYCZNA

przez

T. T. Jeża.

TOM I.

(Dalszy ciąg. — Patrz № 19)

Opowiedzieć trudno zdziwienie, jakie opanowało gospodarstwo gospody, domowników, jakoteż gości wszystkich, gdy się dowiedzieli o wypadku, jaki imépaństwa Krassowskich spotkał. Wierzyć nie chcieli.

— Spytko?... Spytko z Dud żywcem nas z rąk swoich puścił!...

— Dla dziecka... — powiadał imépan Paweł.

— Łaska boża nad nami czuwała... — dodawała imépani Pawłowa.

Dodatek ten łatwiej do przekonania trafiał, aniżeli powód, który Spytko sam na wytłumaczenie łaskawości swojej podał. Powód ów, jakkolwiek przyznawał każdy, iż dziecko dziwnem będąc zafrapować Spytka mogło, wydawał się niewiarogodnym, Spytko bowiem z Dud zasłynął w latach ostatnich na Kujawach, na Mazowszu, w Prusiech książęcych i we Warmji, jako łotrzyk, odznaczający się zachwałstwem wielkiem i okrucieństwem szczególnem. Przykładu nie było, ażeby kogo z rąk swoich żywcem puścił. Nie pomagały błagania, próśby, okupy żadne. Zmiękczenie serca jego uważała się za rzecz absolutnie niemożliwą; był jak skała, jak żelazo;

odbierał ludziom życie z krwią taką zimną, z jaką rzeźnik odbiera życie owcom; że atoli faktowi zaprzeczyć sposobu nie było, powszechnie przeto przypisywano takowy interwencji bożej, sprowadzonej przez dziecko dziwne.

— Dziecko to sprowadzi na was, waszność państwo — takim było ogólne w Przasnyszu zdanie — łaski boże w ilości nieprzebranej...

Imépaństwo Pawłostwo podzielało zdanie to i dlatego, przemocowawszy w Przasnyszu, przed puszczaniem się w podróż dalszą, udali się gronem całym do kościoła miejscowego, na mszę świętą dali, spowiedź odbyli, do stołu pańskiego przystępowali i Panu Bogu dziękowali za danie im syna, obecność którego z tak wielkiego i groźnego wyprowadziła ich niebezpieczeństwa.

Podróż dalsza bez żadnego już uwagi godnego odbyła się wypadku. W niewielkiem od Przasnysza oddaleniu dopędzili podróżni wysłany przedem tabór, który składał się z podwód kilkunastu, wiozących sprzęty domowe i inwentarz gospodarski martwy i z trzód, stanowiących inwentarz żywy. Przybyło ludzi, a z ludźmi odwagi. Uzbrojenie, w jakie zaopatrzonym był poganiacz i parobek każdy, utrudniało napad Spytkom wszelkiego rodzaju, którzy w ilości znacznej kręcili się na pograniczu Prus, pozostających w czasie onym, w odniesieniu do korony polskiej, w stosunku holdowniczym, wystawionym na próby przesilenia. Wielki mistrz krzyżacki nosił się właśnie z myślą sekularyzowania zakonu za pomocą przyjęcia wyznania luterskiego. Z myślą tą łączyły się zamiary wojny przeciwko Polsce, zamary znajdujące wyraz swój, z jednej strony w khowaniach z wielkim kniazem moskiewskim, z królami szwedzkim i duńskim, z cesarzem, jakoteż z książętami rzeszy niemieckiej, z drugiej w da-

waniu przytułku w granicach Prus książęcy szajkom rabusiów, czyniącym napady na posiadłości Rzeczypospolitej polskiej. Ten był powód, dla którego Spytka z Dud i kilku innych jeszcze łotrzyków broić mogli bezkarnie. Wojewodzińskie i starościńskie komendy uganiały się za nimi; oni jednak, pogranicza się trzymając, ilekroć przyciśnionymi byli, za granicę się usuwali i na gruncie lennika Polski ramię sprawiedliwości dosięgnąć ich nie mogli. Imépan Paweł powiadomil się w Przasnyszu o tym rzeczy stanie i dlatego, dognawszy tabory swoje, uradował się niepomału. Taborom przewodniczył wódz, człek stary i doświadczony. Powiadał on imépana Pawła z radością i opowiedział na zapytanie jego, że w pochodzie z wyjątkiem wypadków wagi pomniejszej, takich, np., jak utonięcie sztuk bydła kilku na przeprawie przez Narew i porwania przez wilki owiec paru, żadne zresztą ważniejsze nie zaszło zdarzenie.

— Ale — dodał, zakończywszy sprawozdanie — kraj tutejszy pełen jest szajek łotrzących...

Wiadomość ta nie była dla imépana Pawła rzeczą nową. Opowiedział wódzowi o spotkaniu ze Spytkiem z Dud i o cudownem uratowaniu się z rąk jego.

— Hm, hm... — odparł tenże, głową kręcąc. — Sprawa to granica pruska, a starostwo mościu... wazszej leży na granicy samej...

— Co ty powiadasz!... — zawołał starosta tonem, jeżeli nie przerażenia, to nieukontentowania wielkiego.

— Tak, zaiste... tak jest. Od ludzi słyszałem. Janów tak, a granica tak...

Wiadomość ta była dla imépana Pawła rzeczą całkowicie nową. Starosta nasz po łacinie umiał, ale o geografji miał wyobrażenie nader słabe. Łacinnicy wieku XVI przez ramię i całkiem od nie-

u wszystkich szczerych republikanów tak poważnie obawy i tak nieugiętą opozycję.

Rezolucja rzezoną przeszła 24 głosami przeciw 3, zaś pięciu członków skrajnej lewicy wstrzymało się od głosowania. Następnie wybrano sprawozdawcą p. Andrieux 21 głosami przeciw 9. Jest on członkiem skrajnej lewicy. Wynik może nie byłby tak gnębiącym dla p. Gambetty, gdyby nie wymknęło mu się na posiedzeniu słowko, które rzuciło jaskrawe światło na sytuację. Na pytanie deputowanych Legrand'a i Barodeta, co by się stało, gdyby kongres, oparty na zasadzie swej samodzielności, nie pozostał przy uchwałach izb, ale posunął się w rewizji konstytucyjnej dalej, zawołał p. Gambetta niebacznie, iż wtedy przyszłaby pora działania na p. Grévy. Słusznie podchwycił dep. Legrand: „Pan Gambetta wyobraża sobie, iż kongres można rozwiązać lub odróczyć! — Na to nie mam odpowiedzi! —” — odpisał prezes gabinetu. Langlois zakonkludował: „Ależ to brzmi, jakby postanowiono już naprzód rozwiązanie kongresu — jak zamach stanął! —” — Wątpimy, ażeby p. Grévy wdzięcznym był panu Gambecie za rolę, jaką mu przypisał. Byłby to bowiem istotny zamach stanu i kongres nie może być rozwiązany wbrew własnemu postanowieniu.

Panika na giełdzie paryskiej uspokoiła się nieco w niedzielę, ale ratunek położenia zawisł od tego, czy w dniu likwidacji 1-go lutego zachwiane banki a zwłaszcza „Union générale”, będą w stanie pokryć różnice. W Lugdunie ma panować ogólna rozpacz i żaloba, tak, iż zaprzestano zabaw i balów. Miasto to najbardziej ucierpiało na czwartkowej katastrofie giełdy paryskiej.

Gazzetta ufficiale z d. 22 ogłasza już sankcję uchwaloną dniem wprzód przez parlament włoski nowej ustawy wyborczej. Izba dzisiejsza rozwiązana ma być w pierwszej połowie lipca, a w październiku nastąpią nowe wybory. W Rzymie wywołała wielką sensację wiadomość o wykupnie akcji ośmiu największych liberalnych pism tamtejszych, jak *Libertà*, *Diritto* itp. przez towarzystwo katolickich kapitalistów francuskich związanych z domem Bon-toux. Prawa te odprzedał im p. Oblieght. W ten sposób najbardziej upowszechnione pisma włoskie przeszły w zawisłość kapitału francuskiego.

ONAS.

V.

Pomyślny rozwój polskiej sztuki zwrócił na kraj nasz uwagę całej cywilizowanej strefy; czasopisma, poświęcone zwłaszcza malarstwu, często wspominały o artystach, oraz ich utworach.

Siemiradzkiego „Świeczniki” tak samo jak obrazy Mattejki objechały Europę, wzbudzając powszechne zajęcie; *l'Art*, *Etcher*, *Gazette des beaux-arts*, *Magazine of art* podawały sprawozdania z płócien, przez polskich malarzy tu i owdzie wystawionych.

cheenia naukę tę traktowali i w ogóle podrzędna w systemie nauczania owocniejszego odgrywała ona rolę. Nie dziw przeto, że impan Paweł od włodarza dopiero dowiedział się o położeniu geograficznym starostwa, na objęcie którego jechał.

ROZDZIAŁ V.

Z którego domyślać się można o intencjach matczynych.

Przybył tedy rodzic dwunastu synów na starostwo — starostą został, starostą *de jure et de facto*, acz nie grodowym, ale za to pogranicznym, to znaczy, o ile mniej posiadał powagi, o tyle więcej kłopotów, o ile mniej praw, o tyle więcej obowiązków. Starostwa w ogóle nosły powinność wojskową, która w pogranicznych potęgowała się sama przez się potrzebą ustawicznego pogotowia zbrojnego. Poznać się to dało im panu Pawłowi od pierwszego oka rzutu na dwór mieszkalny, pozor zameczka obronnego mający. Otaczały dwór ów palisady u góry zastrzone i w strzelnice zaopatrzone. Niedługo bywało tak i na Podlasiu. Od czasu atoli unji horodelskiej, to jest od lat stu z górą, miejsce palisad zajęły płoty zwyczajne; potrzeba obronności upadła; pokój stał się stanem zwyczajnym, pomimo, że naruszanie onego właściwsiem się wydawało ze strony dzicy litewskiej, aniżeli ze strony narodu przez ciąg trzech wieków przez kawalerję krzyżacką cywilizowanego i obecnie pod władzą cara, siostżana Zygmunta I-go a lennika Rzeczypospolitej polskiej pozostającego. Przedstawiało się to nie nader jasno umysłowi starosty nowego, katolika gorliwego. Zakon krzyżacki manifestował zawsze głośno wierność swoją niewzruszoną dla Stolicy apostołskiej. Wierność taką samą manifestował i tron

Niemniej dzienniki niemieckie przychylnie się o nich wyrażały; obecnie wystawiony w Królewcu obraz Siemiradzkiego „Niewolnica” wywołał pełną uznania krytykę, tak samo jak niegdys „Kozaki” Brandta, dla miejscowej galerji zakupione.

Wspaniałe freski Piotrowskiego, zdobiące aulę uniwersytecką w temże mieście, przedstawiające symbolikę umiejętności, oddawna już przyzwyczaiły tameczną ludność do poszanowania dla polskiego pędzla.

Trudnoby nam było dzielić się z czytelnikami obszerną treścią sprawozdań, wyczytanych w ciągu roku w gazetach. Pobyt kilku artystów naszych w Rzymie, oraz Mnichowie daje powód miejscowej prasie do zajmowania się nimi. Niezależnie od tego dzienniki włoskie, oraz niemieckie innych miast podają częste wiadomości o ich utworach.

Chcąc zogniskować echa zagraniczne, brzmiające uznaniem dla polskiej sztuki, ograniczymy się na jednym, dosyć obszernym, artykule, zawartym w książce zbiorowej *l'Année artistique*; rocznik ten, od trzech lat pod redakcją Wiktora Champiera wydawany w Paryżu, poświęca szerokie miejsce naszym artystom.

Sprawozdawcą jest architekt Gorgolewski. Artykuł rozpoczyna się od opisu muzeów lwowskich, a w szczególności zakładu Ossolińskich, który prócz biblioteki, zbioru autografów i atlasów, posiada około 24 tysięcy rycin, 676 obrazów, gabinet broni, modeli i starożytności.

Z kolei autor przystępuje do poznajomienia czytelników z muzeum przemysłowem, przeobrażonem w 1879 roku. Zawartość bogatego zbioru szczegółowo przedstawiono w dziewięciu grupach, pozostawiając najwięcej miejsca dla koronek i fajansów.

Muzeum Dzieduszyckiego i znakomite zasługi tegoż w gromadzeniu zasobów, świadczących o polskim przemysle i rozwoju sztuki dają autorowi sposobność wykazania, że usiłowania pojedynczych ludzi dla dobra ogólnego wiele się przyczynić mogą.

Sprawozdanie z lwowskiej wystawy rocznej Towarzystwa przyjaciół sztuki, obejmuje wykaz dzieł celniejszych, na niej pomieszczonych; w dziale historycznym wymienia ono: „Królowę Elżbietę” Gersona, „Grzmisławę” Krajewskiego, „Turczynkę” Alchimowicza, „Żmurki” Kazimierza i Esterkę.

W dziale portretów znajdujemy nazwiska: Rodakowskiego, Siemiradzkiego i Ajdukiewicza, wreszcie obszerniejszą wzmiankę o Gotlibie i Merwarcie; przy każdym obrazie krótki dodano komentarz o wartości pracy.

W dziale pejzaży figuruje Malecki, któremu oddano wysokie pochwały, Sidorowicz i Grabiński z pobieżną wzmianką, iż nie dosyć wykończają swoje płótna, Cieszkowski, Gryglewski i Świeszewski.

W rubryce rozmaitych rodzajów spotykamy: Chlebowski „Sprzedaż niewolnic”, Czachórskiego „Czy chcesz różę”, obraz, który oddawna zwrócił uwagę prasy francuskiej i pobudził znakomitego recenzenta Dumonta do skreślenia formalnego studjum o rodzaju talentu artysty.

Wreszcie wspomniano o Kotarbińskim, Pochwalskim, oraz Jaroszyńskim.

Z pomiędzy akwarelistów i rysowników odznaczono

polski. I krzyżacy i polacy na spólnym stali gruncie. Skądże się brały te walki zawzięte, które w dziejach Polski zapisały dwie daty pamiętne: bitwę pod Płowcami i bitwę pod Grünwaldem? Skąd się brała ta nieprzyjazn nieubłagana, to sprawiająca, że zakon, któremu Polska przytułek dała i który wyposażyla, żadnej czynności z równą nie prowadził gorliwością, jak wyszukiwanie dla niej trudności i przeciwności politycznych? Spoglądając na kwestję tę zdaleka, nie rozumiał onych dokładnie; gdy spojrzal na nie bliżej, przedstawiły mu się zupełnie ciemno. Cóż bowiem! Jakże miał zakon krzyżacki zadanie? — wiarę prawdziwą szerzyć i czystość onej utrzymywać. Były to dwie jednego i tegoż samego zadania części, z których pierwsza upadała sama przez się, z powodu, że pruskie i litewskie pogaństwo chrzest przyjęły. Pozostała jedno drugą. Ta druga zaś — jakże się dokonywała?

— Jak?...
— Mistrz wielki podusza szajki łotrzyków, które się po drogach waleśają i podróżnych napadają... — objaśniał nowego starostę podstarość, którego on na miejscu zastał i który pełnił funkcję przełożonego nad siłą orężną, obowiązana czuwać nad bezpieczeństwem pogranicza.

— Rzecz niesłychana!... — zawołał starosta w oburzeniu.

— Wiąże się oraz z niemieckimi książętami...
— To katolicy przynajmniej...
— Katolikami byli, ale być nimi zaprzestali...
— Co waszmość powiadasz?...
— Poszli za błędami Lutra i Wiklefa...
— O Panie!... czemuż na nich nie zsyłasz deszczu siarczystego, jak zesłałeś na Sodomę i Gomorę?...
— Wiąże się tudzież z cesarzem niemieckim... — raportował podstarość dalej.

Tepe, za portret Beisera, i „Przystanek arabów”, Kosaka, z powodu licznych obrazków treści wojskowej i Andriollego.

Za rzeźby dostała się wzmianka: hr. Zubińskiej, Zagórskiej za biusty, Błotnickiemu za „Świteziankę”, której reprodukcję widzieć mogą czytelnicy w ostatnim numerze *Kłosów*, Klossowi, Hoszowskiemu i Lenartowiczowi.

W końcu sprawozdania dotyczącego sztuki we Lwowie znajduje się wspomnienie o miejscowej szkole politechnicznej, prowadzonej przez Zacharjewicza, oraz rysunkowej pod kierunkiem Markoniego.

Z powodu wystawy przy pomienionym zakładzie urzędzonej przytoczono, iż godnymi uwagi były rysunki techniczne Zacharjewicza, Kowalczyka i Pileckiego; rzecz o Lwowie zamknięto wzmianką o szkołach rysunkowych przy muzeum i szkole realnej.

Kraków bywał zwykle najobszerniejszą areną dla naszej sztuki, to też sprawozdawca szerokie miejsce jego zbiorom poświęca. Przedewszystkiem zwraca uwagę na muzeum starożytne przy jagiellońskiej wszechnicy. Okazy dotyczące archeologii kopalnej ważne tu zajmują stanowisko, szkoda, że w artykule tylko pobieżną spotykamy o nich wzmiankę.

Daleko troskliwiej autor zajął się zbiorami przy Baranieckiego muzeum, które istotnie ze względu na swoje zadanie sympatyczne zajęcie obudza. Jest tu krótki opis szkoły dla kobiet i wzmianka o usiłowaniu właściciela, by jej dalszy rozwój zapewnić. Sprawozdawca głównie zastanawia się nad wydziałem sztuki, lubo innym także słów kilka poświęca.

Z prywatnych muzeów podano wzmiankę o zbiorach hr. Potockiego, powstałych w ciągu lat 12 (1820—1832) i wymieniono w nich głównie mistrzów zagranicznych; gabinet obrazów ks. Lubomirskiego zawiera pomiędzy innymi utwory Lebrunowej, malowane podczas jej pobytu w Polsce.

Muzeum ks. Marceliny Czartoryskiej, prócz dzieł sztuki, obejmuje liczny poczet pamiątek, Moszyńskiego, systematyczny szereg obrazów polskich z XIX-go wieku, jak: Orłowskiego, Stachowicza, Grotgera i innych, wreszcie Popiela utwory malarskie oraz majoliki.

Prócz tych sprawozdawca wymienia pobieżnie: zbior porcelany pani Czaśzkowskiej, rysunków Dutkiewicza, starożytności gdańskich ks. Jabłonowskiego, kruszców hr. Mieroszewskiego i medalów Morsztyna.

Z kolei przechodzi do stałej wystawy sztuk pięknych w Sukiennicach i Sobieskiego, przygotowanej z powodu mającego nastąpić jubileuszu w 1883 r. Pomysł do tej ekspozycji podala ks. Zuzanna Czartoryska. Przy opisie zapowiedzianych uroczystości nie zapomniano wspomnieć o doniosłości obchodu pomienionego.

Następnie spotykamy wzmiankę o szkole sztuk pięknych, złożonej z wydziału rysunkowego, o pracowni malarzkiej, uczelni malarstwa historycznego i rzeźby; referent uwzględnia organizację każdego z pomienionych wydziałów, mówi o funduszach zakładu i premjach, wskazując ujemne strony urządzenia.

Ruch artystyczny wewnątrz Galicji zwrócony jest przeważnie w kierunku technicznym i przemysłowym i doznaje poparcia władz miejscowych, dążących do

— Ten przecież panem katolickim jest...
— Tak, cesarz jest panem katolickim... to prawda; ale i to niemniej prawda, że mistrz wielki potuchę daje tak zwanym ministrom i predykantom, którzy bałamcą naród po miastach, miasteczkach, po wsiach nawet...

Na te słowa porwał się starosta w oburzeniu wielkiem i krzyknął:

— A toć już ohydstwa podobnego nie dopuszczają się, ani Radziwiłłowie na Litwie, ani Kiszkiowie na Podlasiu!... Radziwiłłowie i Kiszkiowie bałamcą się; przy nich bałamuci się szlachta, co się klamki pańskiej trzyma; ale zaraza nie rozlewa się na naród...

— Tu, zajrzeć jeno potrzeba do Szczytna, albo do Oleska, albo do Kwidzyna... Tu i tam, i tam księży wygnali, ołtarze i obrazy z kościołów powyrzucali i monstrancje potłukli...

— Jezus, Marja, Józefie święty!... Czyż nie było nikogo, coby w obronie stanął?...

— Czynili to ei, coby bronieć byli powinni...

— A wyż?... a wy?... Czyście o tem wiedzieli?...

— W Prusiech się to działo... za granicą...

— Kraj holdowniczy, zależny od Rzeczypospolitej polskiej...

— Bez rozkazu króla, bez wojewody, nie mogliśmy na rekę własną kroków przedsiębrać żadnych...

— Król, wojewoda nie wiedzą chyba...

— Wiedzą... Jakżeby wiedzieć nie mieli!... — odpisał podstarość.

— Sodoma i Gomora!... Skończenie świata!... Na Podlasiu inaczej... Toć to jaskinia zgorszenia. Ja bym ehyba nie czekał na rozkazy żadne...

— Mościwość wasza nic byś poradzić nie mógł, mając w ręku ludzi zbrojnych nie więcej jak dwadzieściu... I to jeszcze...

zmniejszenia ubóstwa, które z braku pola do pracy szerzy się po całej prowincji.

Inicjatywa rozmaitych w tym względzie zakładów przeważnie wyszła od osób prywatnych; tu należą szkoła budownictwa w Białej, ceramiki w Kołomyi, Gródku i Nowym-Sączu, koronek w Chorkówce, założona przez panią Łukasiewiczową 1875 roku, przemysłowa w Samborzu, pod sterem prof. Laszkiewiczza, snycerstwa w Rymanowie, utworzona przez hr. Adamową Potocką, w Zakopanem przez stowarzyszenie Tatrzzańskie, zakład Skarba dla sierot, w którym wykładają rzemiosła i sztuki związane z przemysłem.

Małe środki, jakimi rozporządzają miasta prowincjonalne, nie pozwalają na tworzenie muzeów i pomnażanie pomocy naukowych, dostarczanych głównie za pośrednictwem zbiorów prywatnych; gabinety Sanguszki w Podhorcach i ks. Sapiehy w Krasiczynie skutecznie spełniają to posłannictwo.

Sprawozdawca poehlebny kładzie nacisk na urządzenie szkół realnych w Galicji, gdzie, obok użytecznych nauk stosowanych, wykładane bywają rękodzieła i rysunki techniczne; najważniejsze tego rodzaju zakłady znajdują się w Stanisławowie, Tarnopolu oraz Jarosławiu, nadto szkoła przemysłowa otwarta niedawno w Przemysłu.

Niektóre gminy posiadają szkoły rysunkowe, snycerstwa i modelowania a nawet zyskały na rzeczowej drodze pewny rozgłos, np. zakład w Drohobyczu, gdzie znajduje się muzeum, i w Złoczowie.

Wreszcie autor rzuca okiem przelotnie na przemysł wiejski, na popieranie którego składają się zbiorowe siły. Rolnicy w chatach swoich wyrabiają dywany, roboty z drzewa i rozmaite materje. Ruch pod względem tym ogniskuje się w Łukawicy, Paluszycach i Rozdole. Prócz tego funkcjonują tu i owdzie fabryki garncarskie oraz fajansów, jak w Brzeżanach i Komornej; w niektórych wioskach urządzono szkoły rysunkowe np. w Piekarach.

Kunszt dekoracyjny podczas pobytu w Krakowie cesarza Franciszka-Józefa miał sposobność uwydatnienia się. Wspomnienie o tem nasuwa sprawozdawcy pole do skreślenia wrażeń, jakie sztuka polska wywarła na władcy Austrii. Opiszano tu również jego wizytę w pracowni Matejki, urządzenie pałacu w Krakowie, oraz Krzeszowicach i album ofiarowane przez polskich artystów cesarzowi.

Po tym zarysie p. Gorgolewski przystępuje do przedstawienia stanu sztuki w Królestwie polskiem. Rzecz prosta, opis powyższy ogniskuje się w Warszawie. Przychodzą tu pod rozbiór: muzeum sztuk pięknych założone w 1865 roku, starożytności, przemysłu, o którym znajduje się obszerniejsza pochlebna wzmianka.

Z pałaców opisano: Łazienki oraz Wilanów z wyszczególnieniem pamiatki i dzieł sztuki tamże znajdujących się, Królikarnię, Jabłonę, Helenów i Mokotów; ze zbiorów prywatnych: Lachnickiego, Przeddzieckiego i Kunickiego, pokrótce wspomniano o gabinecie archeologicznym Podczaszyńskiego, kolekcji obrazów Rutkow-

skiego i Giecwicza, o dziełach sztuki u Daniela Lessera i minjaturach Gołembiewskiego, wreszcie zbiorach numizmatycznych ordynata Zamoyskiego i hr. Kickiej.

Sprawozdawca, przechodząc do wystaw znajdujących się w mieście tutajszem, podaje przedewszystkiem krótki opis „Towarzystwa zachęty sztuk pięknych“, nadto genezę jego powstania i szybkiego rozwoju. Następnie wymienia główne obrazy na wystawie.

Tu występują: Gerson „Chrystus Chrystusa“, Abramowicz „Męczennik“, Kotarbiński, obrazy treści religijnej. W dalszym wywodzie daje zarys o płótnach Maszyńskiego, Mileskiego, Moniuszki, Pileckiego, Sypniewskiego i panny Buftowówny, z portrecistów odznacza Horowitza, Grabowskiego i Millera, dalej znów Bakalowicza i Rozena. Z rodzajowych utworów zwraca uwagę na obrazy Kowalskiego, Lipińskiego, Chlebowskiego, Piechowskiego i Löffiera, podając o każdym większem płótnie bliższe informacje. Z pomiędzy rzeźbiarzy wyszczególnia Pruszyńskiego, Brodzkiego i Kucharzewskiego, oceniając pannę Młodnicką jako medaljerkę.

Wystawa Ungra, zdaniem pana Gorgolewskiego, szczególniejszy interes budziła ze względu na zabiegliwość właściciela, który starał się najlepsze płótna pod swoim dachem zgromadzić. Na uwagę zasługiwały tu przedewszystkiem prace Gottlieba: „Chrystus nauczający w Capharnaum“, „Chrystus przed sądem“ i „Żydzi modlący się.“ Pracom tym specjalne studjum poświęcił prof. Struve, które sprawozdawca wyszczególnia jako pracę nader sumienną i na jej podstawie oznajamia francuzów z talentem Gottlieba.

Z innych obrazów odznaczono Matejki „Spotkanie Zygmunta z Maksymilianem“ ze względu na piękność kolorytu i dokładność rysunku, „Zabójstwo Tenczyńskiego“ i „Śmierć Leszka“ celujące prawdą i dramatyczną grozą, tudzież Siemiradzkiego „Taniec wśród mieczów.“

Dalej zajmują uwagę sprawozdawcy „Hamlet i aktorki“ pędzla Czachórskiego, cenne dzieło, które Dumonta na mnichowskiej wystawie w 1879 roku do licznych pochwał pobudziło, Żmurki „Śmierć Kleopatry“ i Gryglewskiego „Sala ratuszowa w Gdańsku.“

Po rzuceniu krótkiego szkicu na wystawę urządzonej staraniem szambelana Lachnickiego w pałacu Brühlowskim, autor podaje pobieżną wzmiankę o wystawie Krywulca, urządzonej stale w Warszawie; prace na niej znajdujące się wylizono bez żadnych komentarzy. (?)

W dziale bibliograficznym wymieniono *Ziarno* z pobieżnym wyszczególnieniem niektórych rycin, *Silva rerum* lwowskie oraz „Album ornamentowe“ dotyczące wiejskiego przemysłu domowego, wydane staraniem lwowskiego muzeum, wreszcie „Album krakowskie“ dotyczące kaplicy Zygmunta i kilku innych edycji muzeum przemysłowego.

Artykuł, jak widzimy z powyższego, dla cudzoziemców nader jest użytecznym, jakkolwiek ze względu na układ nosi więcej charakter informacyjny, aniżeli krytyczny; autor zakreślił sobie może za szerokie ramy, poświęca-

jąc bowiem na przemysł dużo miejsca, musiał ściśle artystyczny dorobek pobieżnie przedstawić.

Książka Champiera nie obejmuje sprawozdania ze wszystkich krajów, prócz Francji figuruje w niej Anglja, Rosja, Belgja, Hollandja, Niemcy, Stany Zjednoczone i Włochy. Wobec pominięcia Hiszpanji, południowej Słowiańszczyzny, Grecji, Szwecji, Szwajcarji i Danji, poświęcenie sztuce polskiej przeszło 30 stronic daje nam świadectwo chlubne, że praca tutejsza nie przepada i społeczeństwo zagraniczne z nią się liczy. W uzupełnieniu winniśmy dodać, że w końcu publikacji podano bogatą bibliografię, z której wynika, że w różnych dziełach, o sztuce traktujących, liczne wzmianki o naszej produkcji artystycznej robiono.

Czytelników, pragnących mieć dokładniejsze pod względem tym informacje, odsyłamy także do sprawozdań z paryskiego salonu i wystawy mnichowskiej, oraz do rubryki sztuk pięknych i archeologii stale prowadzonej przez tygodnik *Academy*, który z całą sympatją dla polaków o tutejszej produkcji artystycznej zawsze się odzywa.

Am...ski.

Z sądu okręgowego.

W dniu onegdajszym pierwszy wydział sądu okręgowego warszawskiego roztrząsał sprawę uformowaną z powodu pamiętnej dla mieszkańców naszego miasta eksplozji kotła parowego w dniu 25 lipca r. z. przy ulicy Smolnej pod nr 10, w posesji p. Mireckiego.

Czytelnicy przypominają sobie, iż w dniu rzeczonym, o godzinie 11 minut 40 rano, kocioł wyleciał w powietrze, przebiegł ponad domem dwupiętrowym p. Lachnickiego, i spadł na ziemię w alei Jerozolimskiej, w odległości 73 sążni od miejsca wybuchu.

Przy eksplozji trzech robotników utraciło życie. Prokuratura sądu okręgowego tutejszego, wychodząc z domniemań, że kocioł był źle utrzymywany, nienaprawiany w swoim czasie i niepoddany próbie przepisanej przez p. gubernatora warszawskiego, uformowała oskarżenie przeciwko właścicielowi fabryki, p. Mireckiemu, o przewinienie przewidziane w art. 1466 kodeksu karnego, podług którego podlega karze dopuszczenia się czynu przeciwnego ustawom bezpieczeństwa osób i porządek publiczny ochraniającym, jeżeli czyn ten, chociaż bez zamiaru popełniony, spowoduje nieprzewidzianie śmierć czyjakolwiek.

Oskarżenie popierał towarzysz prokuratora pan Ellenbogen, bronił oskarżonego adwokat przysięgły H. Krajewski.

Do udzielenia opinji technicznej wezwani byli na biegłych przez prokuraturę: inżynier mechanik zarządzający fabryką pp. Lilpop i Rau, p. Chrystjan Brickman i pomocnik mechanika głównego drogi żelaznej warszawsko-wiedeńskiej, p. Pius Altdorfer.

Ze strony oskarżonego wezwano na biegłych p. Napoleona Milicera, b. inżyniera m. Warszawy, p. Józefa Spornego i inżyniera wydziału technicznego zarządu drogi żelaznej warszawsko-wiedeńskiej, p. Stanisława Mierzejewskiego.

Sledztwo rozpoczęło się zaraz po godzinie 12 w południe.

Ze strony oskarżenia przedstawiono na samym wstępie niezwykle żądanie, ażeby eksperci na czas sledztwa usunięci zostali z sali posiedzeń. Wskutek przecież uczynionej przez obrońcę uwagi, że w razie nieobecności ekspertów przy sledztwie, nie będą oni mieli wiadomości o przedmiocie sprawy, tem samem i możności udzielenia opinji, sąd zezwolił na pozostanie biegłych w sali posiedzeń. Na wniosek przecież prokuratury, sąd postanowił każdego z biegłych wysłuchać w nieobecności innych.

Rozpoczęto badanie świadków, z którego okazało się, że z powodu przesączania się wody, w kotle uskuteczono reparacje, przez założenie osłabionego miejsca żelazem, przymocowanem śrubami. Pierwsza z tych reparacji uskuteczoną była na trzy tygodnie przed wypadkiem. Świadkowie stwierdzili, że p. Mirecki był wówczas chorym i o naprawie tej wcale nie wiedział. Drugą reparację uskutecznił maszynista Neufeld, w przeddzień wybuchu. W dzień wypadku, o godzinie 6 rano, para zaczęła wychodzić z weksli, wskutek czego maszynista wodę wypuścił i kocioł stosownym pakunkiem zaopatrył. Następnie kazał nanowó wodę do kotła pompować, sam zaś wydalil się, jak twierdzi, w celu nabycia kranów do innej maszyny, do fabryki położonej na rogu ulicy Chmielnej.

Kiedy woda w kotle nagrzała się i para znowu zaczęła się wydobywać, syn maszynisty chciał ogień w palenisku zagasić i chwycił za gracz, żeby węgle wygrzebać... leż robotnik Iżycki, nie rozumiejąc niebezpieczeństwa, począł mu gracz odbierać. W czasie tego pasowania się kłapa bezpieczeństwa

— Co?... — zapytał.

— Pożal się Boże... Ludzie ci nie poszliby z ochota...

Starostę przejęła zgroza. Horrenda atoli, o których się od podstarościego dowiedział, nie obejmowały złego w rozciągłości całej. Nowinki szerzyły się nie w samych jeno Prusach książących. Wylewały się one i na Prusy królewskie, na Prusy, stanowiące rzeczywospolitej Polskiej część integralną. Miasła Gdańsk, Elbląg, Malborg, Szirem dawały im w murach swoich przytułek ochoczy. Djeceje zaś poznańska i sambieńska, takie stare i poważne, tak dalece duchem nowiniarstwa zarazone zostały, że sami biskupi protegowali takowe. Jedno tylko biskupstwo warmińskie opierało się prądowi, który Prusy unosił. Na starostę wywarło to wrażenie smutne. Zabolał duszą całą i zrazu mocno nie rad był temu, że się dostał w okolicę taką, ale wyperswadował to sobie, albo raczej wyperswadowała mu to imię pani Pawłowa, starościna.

— Niezbadane są wyroki boże... — powiedziała. — Kto wie ażali Bóg nie sprowadził tu waszności umyślnie, w celu sprowadzenia odmiany...

— Jezn Chryste, Panno Przenajświętsza, daj tym ludziom upamiętanie... Spraw, ażeby tym ślepym łuszcza z oczów spadła...

Rzecz naturalna, nowy starosta, obejmując starostwo we władanie, od Boga zaczął. Pierwsza jego wizyta była do księdza proboszcza i pierwsza czynność nabożeństwo solenne, połączone z procesjonalnem obejściem gospodarstwa całego. Poświęconym został dom, budynki wszystkie, pola, łąki. Starosta nazwał to „rosą anielską“, którą na wstępie zrosił siebie, wszystkich swoich, podwładnych i wszystko to, z czego dochody miał ciągnąć.

— Przedewszystkiem — były słowa jego — zabezpieczcie się przeciwko duchowi ciemności... Stane odpornie przedtem nim rozpoczne działanie zaczepne...

Myslał więc o działaniu zaczepnem; ale, człek poważny, rozważył i zakreślił sobie program postępowania, punkt pierwszy którego odnosił się do porozumienia się z obywatelstwem i polegał na wytworzeniu rodzaju ligi, sprzymierzonej w celu obrony prawdy. Rozpatrzywszy się przeto w domu, ruszył z atenejami, naprzód do biskupa, następnie do wojewody, następnie do kasztelana, dalej do kasztelanaów mniejszych czyli drażkowych, raciażskiego, sierpskiego, dalej do urzędników wszystkich, wojewódzkich, powiatowych, do sąsiadów i do ludzi wydatniejszych. W grono obywatelstwa wchodził, musiał więc, jeżeli nie chciał na uboczu pozostać, poznać i dać się poznać.

— Jestem — powiadał, w progi czyje wstępując — Paweł Krassowski herbu Rogala, szlachcie z antenatów, niegdyś pisarz grodzki i stolnik w województwie podlaskiem, obecnie z łaski króla jegomości, starosta janowski, intruz śród braci szlachty województwa pleckiego, chrześcijanin i katolik...

Wyraz ostatni ze szczególnym wymawiał naciskiem, ażeby z góry wiedziano co zasz. Zazwyczaj służył on za punkt wychodni do rozmowy. Przez jednych przyjmowanym on był z uradowaniem, jak naprzykład przez biskupa, Rafała Leczczyńskiego, który, jak skoro wyraz on usłyszał, wnet podechwycił:

— Katolik!... Niech będą dzięki Najwyższemu za przybywającą do trzody mojej owieczkę, co się wyraźnie i śmiało do wiary przyznaje...

— Czyż może być inaczej!... — odparł starosta.

— O! że może być i bywa... Jedni przyznają się półgębkiem jeno; drudzy na gardło całe bluźnią, wyszczekując na religję świętą obelgi, jak to czyni synowiec mój rodzony, na tem większą hańbę i tem większe utrapienie moje noszący moje i nazwisko i imię... To też cieszy mnie przybycie waszności... Ciężkie czasy, trudne czasy... O Panie!..

(Dalszy ciąg nastąpi.)

podniosła się, mimo to kocioł zachwiał się w swoich podstawach, nity poczęły w nim trzeszczeć i za chwilę wyleciał w powietrze, a nieszczęśliwy Łzycki życiem przypłacił niewczesną gorliwość...

Wszyscy pracujący w fabryce stwierdzili, że p. Mirecki, o ile tylko nie był zatrzymany w łóżku chorobą, doglądał fabryki pilnie, wydatków na utrzymanie maszyn w dobrym stanie nie skąpił, pracujących opłacał należycie, obchodził się z nimi ludzko, straty powstałe z nieszczęścia bez jego winy wynikłego, niesioną chętnie pomocą wynagradzał.

Kocioł w roku zeszłym był próbowany przez przedstawiciela fabryki z której pochodził, próba urzędowa dokonana nie była, gdy do ponowienia jej nie przedstawiało się wyraźnych powodów i władze rządowe o to nie nalegały, a fabryka miała być przeniesioną w inne miejsce, co też wkrótce po wybuchu nastąpiło i maszyny nowej fabryki były urzędowo wypróbowane.

Lekarze: dr Orłowski i Kopeć stwierdzili śmierć robotników przy eksplozji zabitych.

Biegli technicy przedstawili dane dowodzące ściślego przez nich zbadania przedmiotu. Wynikiem tych badań było, że kocioł był dobrze i z trwałego materiału zbudowany i utrzymanie jego było w ogólności staranne. Uskutecznione naprawy nie były dokonane trafnie, czego przeciw na karb winy właściciela kłaść nie można. Do eksplozji przyłożyć się mogło osłabienie ścian paleniska, co jednak przed wybuchem nie mogło być ściśle sprawdzonym. Próba urzędowa, gdyby była dokonana, nie dałaby prawdopodobnie rezultatów stanowczych.

Pan Brickman zwrócił przytem uwagę, że wypadek, jaki zdarzył się w fabryce p. Mireckiego, należy do rzędu niedających się przewidzieć, takich, które nawet przy najściślejszym dozorcze przytrafiać się mogą; wzmiankował nadto o trudnym położeniu przemysłowca, który, nie będąc sam specjalistą, musi polegać na ludziach w sztuce biegłych, skontrolować zaś ich nie jest w stanie, tylko ciągle zawieszonym jest pomiędzy obawą śmierci a odpowiedzialnością kryminalną, wchodzi w konflikt z sądem, choć nie z własnym sumieniem.

Bezpośrednią przyczynę eksplozji biegli upatrywali w zbyt śpiesznym nagrzaniu kotła, po poprzednim ochłodzeniu go i w nadmiernym ze względu na chwilowo nadwątłony stan kotła ciśnieniu pary, skutkiem którego woda, przesączywszy się przez świeżo zanitowaną rysę, weisnęła się do paleniska i tam w mgnieniu oka zamieniła się w suchą parę, a ta, cisnąc do góry i na dół w olbrzymiej ilości, spowodowała wybuch, który wywołany został przez nieostrożne obchodzenie się obsługi z nadwątłym w danej chwili kotłem.

Sam proces wybuchu przedstawił w sądzie szczegółowo p. inżynier Mierzejewski, z wielką precyzją i zasobem wiadomości technicznych; nadmieniał także o środkach używanych przeciwko podobnym wypadkom za granicą, w liczbie których główniejszemi są: egzaminowanie maszynistów, a nawet palaczy, kara za utrzymywanie maszynisty nieegzaminowanego i za przeciążenie kłapy bezpieczeństwa.

Przedstawiciel oskarżenia, interpretując przeciw obwinionemu niektóre wyrażenia ekspertów, uznając podsądne winnym uchybienia przepisom o utrzymaniu kotłów, domagał się surowego ukarania p. Mireckiego „dla przykładu innym fakrykantom.”

Obronca obwinionego, uznając w zupełności słuszność przytoczonych przez oskarżenie pobudek dobra publicznego, utrzymywał, że podług przepisów prawa i faktów rzeczywistych, okoliczności czynu w tej sprawie nie są tej natury ażeby wykazywały jakąkolwiek winę podsądnego i możność zastosowania żądanej na niego przez prokuratora kary.

Zastosowanie art. 1466 kod. karn., zdaniem obrońcy, mogłoby mieć miejsce w takim tylko przypadku, gdyby czyn lub raczej zaniedbanie środków ostrożności uchybiały jakimkolwiek przepisowi ochraniającemu bezpieczeństwo osób lub porządek publiczny. Czynu tej natury wymienione są tylko w rozdziale 10-tym ustawy o karach wymierzanych przez sędziów pokoju i w dziale 8-mym kodeksu karnego. Przepisy o utrzymaniu kotłów stanowią dodatek do wydanej dla Cesarstwa ustawy fabrycznej, a w rzędzie przestępstw przeciwko tej ustawie, wymienionych w kodeksie karnym (art. 1346—1359), nie zamieszczono przekroczeń przeciwko ustawie fabrycznej, które zatem nie mają sankcji karnej. Przepisy, na które powołuje się prokurator co do obowiązku dokonywania urzędowej próby kotła parowego po reparacjach głównych, nie są do tej sprawy wystarczającymi, gdy definicja reparacji głównych nie ma sankcji prawodawczej, a lubo prawem z dnia 1-go maja 1873 roku jest wydanie szczegółowych przepisów o środkach ostrożności przy użyciu maszyn parowych i o próbowaniu kotłów parowych, to przeciwko wydanie tych przepisów nie jest pozosta-

mienia się ministerjów: marynarki, finansów i komunikacji, a przepisy te ogłoszonymi nie zostały, zaś rozporządzenia wydawane przez władze miejscowe, sankcji prawodawczej nie mają.

Następnie obrońca dowodził, że w danym wypadku nie zachodzi nawet pogwałcenie przepisów miejscowych, a co większa, wykonanie lub niewykonanie tych przepisów nie mogło mieć żadnego wpływu na obecną katastrofę, która, jak to wykazali świadkowie i biegli, była jedynie skutkiem nieostrożnego odchodzenia się obsługi będącej u kotła, przy chwilowo nadwątłym jego stanie.

Znajdował przytem obrońca, że ukaranie oskarżonego „dla przykładu innym” nie byłoby na prawie opartem, że z pominięciem istotnie winnych, dotknęłoby niewinnego, którego prawidłowe postępowanie udowodnionem zostało zeznaniami świadków i biegłych oraz rozbiorem przepisów prawa.

Z tych wszystkich wymienionych okoliczności obrońca upraszał o uniewinnienie oskarżonego.

Sąd okręgowy, po dość długiej naradzie, uniewinnił p. Mireckiego i uznał go za sądowo usprawiedliwionego.

Badanie świadków, przesłuchanie biegłych i mowa prokuratora trwały od godziny 12-tej do 5-tej, poczem nastąpiła trzygodzina przerwa. Obrona trwała od godziny 8 do 10 1/2. Wyrok wydany o godzinie 11 1/4 w nocy.

Z powodu tej sprawy nie możemy pominąć uwagi: że w interesie bezpieczeństwa publicznego byłoby bardzo pożądanem, ażeby wydane zostały zapowiedziane w roku 1873 przepisy szczegółowe o środkach ostrożności przy użyciu maszyn parowych i o próbowaniu kotłów parowych.

Mniemamy, że byłoby szczególnie użytecznym wymaganiem egzaminu od maszynistów i wskazanie w drodze prawodawczej wypadków, czyniących bądź właściciela fabryki, bądź maszynistę, odpowiedzialnym za przekroczenie przepisów, tudzież, aby kary za te przekroczenia były wyraźnie przez prawo wskazane, jak to się praktykuje w państwach ościennych.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— W sferach administracyjnych, jak zapewnia *Warsz. Dn.*, w liczbie innych ważnych projektów poruszono obecnie sprawę wypracowania na wspólnych z Cesarstwem zasadach prawideł, regulujących wynagrodzenie właścicieli za majątkość, zabierane na potrzeby publiczne; Królestwo Polskie nie posiadało dotąd wskazanych w tym kierunku prawideł i wywłaszczanie majątkości dokonywało się albo na zasadzie dawniej istniejących albo też prawomocnych w Cesarstwie ustaw.

— W zarządach gubernjalnych Królestwa polskiego, z polecenia wyższej zwierzchności, wypracowywany jest projekt oznaczenia granic władzy dyscyplinarnej wójtów i sołtysów; dawna ustawa, jak twierdzi *Warsz. Dn.*, ma być starannie przejrzaną i podlegną zmianie z powodu wprowadzenia instytucji sądowo-pokojowych w miejsce dawnych sądów gminnych.

— Ze względu na ważne usługi, jakie statystyka oddaje naucz. rządowi i w ogóle gospodarstwu krajowemu, uzyskała ona prawo obywatelstwa w rządowych urządzeniach. Przeprowadzane w obecnym czasie spisy ludności miejskiej w stolicach, a w Królestwie Polskiem w Warszawie i Piotrkowie, oraz zamierzony spis ludności w całym państwie, — dają powód, jak donosi *Warsz. Dn.*, do projektu utworzenia przy wszystkich głównejszych centralnych władzach administracyjnych w Królestwie Polskiem komitetów statystycznych. Na początek będą one otwarte przy zarządach gubernjalnych tutejszego kraju dla gromadzenia danych, odnoszących się do ruchu ludności, działalności fabrycznej i rękodzielniczej, gospodarstwa rolniczego i w ogóle do wszystkich objawów ekonomicznych i warunków bytu ludności w gubernji. Oprócz tego zamierzono dokonywać perjodyczne spisy ludności.

— Pan minister spraw wewnętrznych w departamencie policji państwowej wydał cyrkularz za nr. 4432 z daty 31 grudnia (n. s.) r. 1881, którym zawiadamiając, że w Hamburgu wielce rozpowszechnił się przemyśl rozsyłania pocztą zakazanych biletów loteryjnych, zalecił, aby w razie ukazania się podobnych biletów i listów, władze właściwe wyjaśniały ludności prawdziwe ich znaczenie, mając na celu uchronienie łatwowiernych od niechybnej straty. Ponieważ obecnie w mieście naszym dyktulo biletu drogą pocztową nadesłane ukazały się, ale nawet agenci hamburskich wyzyskiwaczy dostrzeżeni zostali, przeto Jw. Naczelnik kraju wydał polecenie władzy policyjnej jaknajsurowszego ścigania tych agentów i dolożenia wszelkich starań, celem prze-

szkodzenia im w ich występnej i szkodliwej działalności.

— W sferach rządowych mają być niedługo zaprojektowane środki, mogące wpłynąć na zmniejszenie ilości kradzieży koni. Najskuteczniejszym prawdopodobnie będzie wprowadzenie świadectw rządowych, wydawanych właścicielom koni, w których każdy koń opisany będzie szczegółowo. Bez takiego świadectwa nie wolno będzie nikomu trzymać koni, ani też takowych sprzedawać.

— Dzienniki rosyjskie donoszą, iż od pewnego czasu spirytus i wódka spadają w cenie. Złożyły się na tę obniżkę dwie przyczyny: z jednej strony zmniejszyło się zapotrzebowanie spirytualij, z drugiej zwiększyła się produkcja gorzelniana.

— Według zapewnień gazet petersburskich, w seminarjach nauczycielskich wprowadzony być ma wykład początków agronomji i ogrodnictwa z uwzględnieniem zajęć praktycznych; celem tej reformy jest przygotowanie nauczycieli do nauczania tych przedmiotów dzieci wiejskich.

— Ruch wagonów zbożowych na drogach żelaznych w Królestwie polskiem w roku 1880/1, a mianowicie od 1-go sierpnia 1880 roku do 1-go lipca 1881 roku, przedstawia się jak następuje: Droga żelazna warszawsko-wiedeńska przewieziono: pszenicy—758,000 pudów, żyta—3,662,000, jęczmienia—187,000, owsa—770,000, mąki pszenicznej—220,000, żytniej—97,000 pudów. Warszawsko-bydgoską: pszenicy—639,000 pudów, żyta—417,000, jęczmienia—17,000, owsa—399,000, mąki pszennej—21,000, żytniej—13,000 pudów. Warszawsko-terespolską: pszenicy—306,000, żyta—2,036,000, jęczmienia—336,000, owsa—2,719,000, mąki pszennej—122,000, żytniej—141,000 pudów. Fabryczno-lódzka: pszenicy—186,000, żyta—48,000, jęczmienia—51,000, owsa—207,000, mąki pszennej—35,000, żytniej—49,000 pudów. Nakoniec droga żelazna nadwiślańska przewieziono: pszenicy—1,735,000, żyta—1,997,000, jęczmienia—169,000, owsa—668,000, mąki pszennej—90,000, żytniej—665,000 pudów. Ogółem na pięciu wyżej wymienionych drogach żelaznych przewieziono: pszenicy—3,624,000, żyta—8,160,000, jęczmienia—710,000, owsa—4,763,000, mąki pszennej—496,000, żytniej—965,000 pudów. Głównemi miastami przeznaczenia były: Warszawa, Mława, Grajewo, Sosnowice i Granica, dokąd dostawiono ogółem 1,445,000 pudów pszenicy, 4,183,000 p. żyta, 224,000 p. jęczmienia, 336,000 p. owsa, oraz 263,000 p. mąki pszennej i 589,000 p. żytniej. W szczególności przywieziono do Warszawy: pszenicy—440,000, żyta—404,000, jęczmienia—168,000, owsa—48,000, mąki pszennej—163,000, żytniej—572,000; do Mławy: pszenicy—368,000, jęczmienia—34,000, owsa—45,000 i mąki żytniej—5,000 pudów; do Grajewa: pszenicy—356,000, żyta—357,000, jęczmienia—12,000, owsa—234,000, mąki pszennej—5,000, żytniej—1,000 pudów; do Sosnowic: pszenicy—260,000, żyta—2,805,000, jęczmienia—10,000, owsa—9,000, mąki pszennej—35,000 i żytniej—10,000 pudów; do Granicy: pszenicy—21,000, żyta—492,000 i mąki żytniej—1,000 pudów. Cyfry te podajemy za *Warsz. Dn.*

— W numerze 15-ym *Kunjera* powtórzyliśmy za jednym z pism wiadomość, iż zarząd dróg żelaznych warszawsko-wiedeńskiej i warszawsko-bydgoskiej, celem skierowania transportów zboża na wspomniane drogi, zapewnił interesantom pewne ulgi i prowizje od puda, i że procentowe ustępiwa te zwracane bywają po skutecznionej przesyłce. Wiadomość ta, jak się przekonujemy obecnie, pozbawioną jest wszelkiej podstawy. Zarząd dróg żelaznych warszawsko-wiedeńskiej i warszawsko-bydgoskiej trzyma się zasady, że z ulg taryfowych powinni korzystać wszyscy interesanci, przewożący dany rodzaj transportów, wszystkie taryfy swe zatem podaje do publicznej wiadomości i żadnych prowizyj po dokonaniu przewozu nie wypłaca. Toż samo stosuje się do opłat za przewóz zboża; oprócz taryf, podanych do publicznej wiadomości, żadne inne dla przewozu zboża na drogach żelaznych warszawsko-wiedeńskiej i warszawsko-bydgoskiej nie są znane.

— Bank handlowy w Łodzi ogłasza subskrypcję na 27 sztuk akcji Banku handlowego łódzkiego drugiej emisji, każda po rs. 250.

— Dnia 30-go b. m., o godzinie 6-iej po południu, w mieszkaniu starszego, odbędzie się sesja zgromadzenia siodlarzy.

— W tutejszym Instytucie głuchoniemych wprowadzono w tych dniach naukę tańca; na początek wybrano 60 głuchoniemych chłopców i dziewcząt.

— W tych dniach rozpoczęły się w Kijowie zwyczajne w tej porze roku t. z. „kontrakty kijowskie,” z Warszawy udało się tam kilku kupców.

= Cukier.

Ceny cukru nieustannie się podnoszą. Obecnie za funt cukru żądają 46 groszy! Dziś więc, dla niezamożnych, niełatwo już przychodzi osłodzić sobie... goręcze życia chociażby cukrem!

= Kioski.

Kioski cieszą się stałą a niezmienną sympatją... rzezimieszków.

Dowodem tego okradziony nocą ubiegłej kioski na Żórawiej.

Nieznani złodzieje zaopatrzyli się w kilkanaście egzemplarzy kalendarzy Ungra na rok bieżący, w mnóstwo czasopism ilustrowanych, oraz różne gazety.

Miałoby to być oznaka wzmagającej się oświaty?...

= Force majeure.

Sezon tegoroczny rozpraw w departamentach kryminalnych izby sądowej tutejszej rozpoczęła wielce oryginalna sprawa.

Chodziło tu o... pewne żyjątka małe, lecz bardzo dokuczliwe...

Trzech skazanych, Kotlewskiego, Linowskiego i Stefanińskiego, osadzono w areszcie policyjnym w Ryplinie.

Tu trzymano ich przez tygodni sześć.

Po sześciu tygodniach aresztanci wytłumali otwór w murze i... uciekli.

Zbiegów schwytano wkrótce, osadzono znów w areszcie i wytoczono im proces o ucieczkę z więzienia.

Sąd okręgowy plocki... uniewinnił ich wszystkich, uznał bowiem tłumaczenie się ich za słuszne.

A podsądni tem wytłumaczyli swą ucieczkę, że w areszcie nie mogli wytrzymać, przez sześć bowiem tygodni ani razu nie zmieniono im bielizny, tak, że pewne żyjątka opanowały ich zupełnie, nawet wgrzyzły się im w brwi.

Sąd tem bardziej przyjął ich usprawiedliwienie, że wypadki takie zdarzają się w aresztach często.

Na wyrok ten jednak założył prokurator protest do izby sądowej.

I oto sprawę o... roztrząsała izba przed dniami kilku.

Towarzysz prokuratora, Rymkij-Korsakow, rzekł się oskarżenia, wychodząc z zasady, iż prawodawca, karząc za ucieczkę z więzienia, miał na względzie więzienie normalne, t. j. takie, w którym siedzący mogą wytrzymać, a w tym wypadku zmusiła aresztantów do ucieczki... siła wyższa...

Izba sądowa, zatwierdziwszy wyrok sądu okręgowego w Plocku, podsądnych uniewinniła.

= Trojaczki.

Sura K., żona handlarza, zamieszkała w domu pod nr. 6 przy ulicy Wolińskiej, powiła wczoraj troje dzieci.

Jedno z bliźniaków wkrótce zmarło.

Matka i dwoje dzieci cieszy się dobrem zdrowiem.

= Samobójstwo.

Wczoraj, po południu, w kąpielach hotelu Europejskiego pan **, urzędnik prywatny, wystrzałem z rewolweru odebrał sobie życie.

Przyczyna samobójstwa niewiadoma.

= Szczęśliwy upadek.

W domu nr 21 przy ulicy Piękną, pięcioletnia córeczka wyrobniaka, Karolina J., bawiąca się na schodach na 4-m piętrze, przechylila się przez poręcz i straciwszy równowagę, spadła na dół.

Upadek był szczęśliwy i dziecko pomimo upadku ze znacznej wysokości żadnego większego szwanku nie poniosło.

= Wypadki.

* Wczoraj, około godziny 5 i pół, pod filarami teatru na przeciw okien cukierni nagle zaślubił przechodzący jakiś mężczyzna.

Padł on na chodnik między dwoma filarami.

Poproszono natychmiast znajdującego się w cukierni lekarza, lecz nieznamy do przytomności przywołany być nie mógł.

Po daremnych usiłowaniach odwieziono go do szpitala Dzieciątka Jezus.

* Wyrobniak Piotr P., w domu pod nr 711, na Pradze, schodząc ze schodów spadł z takowych i potłukł się silnie.

Z ciężką raną w głowie P. odwieziony został do szpitala.

* Na Oboźnej, pod nr 4, Marjanna K., schodząc ze schodów, pośliznęła się i spadła z pierwszego piętra i silnie się potłukła.

* P. Marjanna L., wysiadając z tramwaju nr 20, upadła na bruk i potłukła się silnie w bok.

* Powożący wozem Abram K., na Senatorskiej najechał na dorożkę nr 90, którą moeno uszkodził.

Niet do ludzi szwanku nie poniosł.

* Na ulicy Przejazd powożący omnibusem nr 76, Stanisław M., najechał na 9-letnią Zofję B. i złamał jej lewą rękę.

* Za Żelazną Bramą powożący bryczką woźnica przejechał Hersza J. i bardzo go pokaleczył.

Winny zbiegł.

Ze świata.

× „Die Polen und Ruthenen in Galizien“ — pod tym tytułem wyszło świeżo, jako dziwiwy toż zbiorowej publikacji Karola Prochaski w Cieszynie: „Die Völker Oesterreich-Ungarns”, wspaniale wydane dzieło Józefa Szujskiego, napisane w języku niemieckim. *Gazeta lwowska* pisze: „Jeżeli księgarzowi cieszyńskiemu należy się słowo pochwały, że po obraz Galicji i jej ludności nie udał się do którego z skrybentów, odznaczających się nietyłem talentem i nauką, co ślepą nienawiścią do kraju i społeczeństwa, lecz wiedzący szczerzym i rozumnym instynktem, zwrócił się do znakomitego pisarza polskiego—to z drugiej strony pisarzowi temu podwójna należy się wdzięczność: że oderwał się od prac swych i badań naukowych i w poczuciu obywatelskiego obowiązku, rzecz można z poświęcenia, zasiadł do napisania rzeczy, która nie leżała w ściślejszym zakresie jego studiów, której nie mógł rozwinąć tak, jakby był tego pragnął, i którą w końcu przyszło mu wydać w obcym języku. Tem większa zasługa autora i tem większe znaczenie książki, która nietylko jako czyn obywatelski, ale jako rzecz literacka napisana rozumnie, z miarą, z wysokim taktem, i czego dodawać nie potrzebujemy, z wielkim talentem i sumiennością, niepospolitej jest wartości. W szczytłych ramach, jakie mu wytknął wydawca, Szujski z doskonałą symetrią umiał pomieścić najważniejsze cechy życia kraju, tak duchowego jak i ekonomicznego i oddać charakterystycznymi rysami jego fizjognomię. Wiadomości o ziemi i ludziach, obyczaje i poezja ludowa, przeszłość polityczna i cywilizacyjna kraju, jego społeczeństwo, opis jego okolic i miast à vol d'oiseau, a w końcu po mistrzowsku naszkicowana historia literatury polskiej i rusińskiej składają się na całość, którą każdy z nas przeczyta z wielką przyjemnością i pożytkiem, a która dla cudzoziemca będzie zapewne pierwszą książką o nas, uczciwą i prawdziwie pouczającą, z jaką mu się kiedykolwiek spotkać zdarzyło.”

× **Górniki.** — Ukazał się pierwszy numer czasopisma pod powyższym tytułem, poświęconego sprawom górnictwa naftowego w Galicji, a wydawanego nakładem towarzystwa naftowego pod redakcją dr Stanisława Olszewskiego. *Górniki*, któremu życzyć należy najlepszego powodzenia, wychodzić będzie okolicznościowo, t. j. w nieznaczonych terminach, sześć razy na kwartał. Administracja i redakcja w biurze towarzystwa naftowego w Gorlicach.

× **Kolekcja wykopalisk**, zgromadzona w Grudziądzu przez p. Konstantego Florowskiego, trudniącego się zbieraniem zabytków przedhistorycznych z tamtej okolicy, nabyta została w części dla Gdańska, zaś w znacznej ilości dla krakowskiego muzeum ks. Czartoryskich i dla gabinetu archeologicznego uniwersytetu jagiellońskiego. Zbiór ten, złożony z 300 przeszło przedmiotów, obejmował wykopaliska przeważnie z powiatów: chełmińskiego, sztumskiego, świeckiego, brodnickiego i grudziądzkiego.

× **Z Krakowa** donoszą nam, iż komitet bału przyrodników krakowskich postanowił, że czysty dochód z tego bału będzie przeznaczony w $\frac{2}{3}$ na fundusz pomnika Mickiewicza, w $\frac{1}{3}$ części na bibliotekę uczniów wydziału prawnego wszechni jagiellońskiej.

× **Z Krakowa.** — Dochodzi nas stamtąd smutna wiadomość o przedwczesnym zgonie Antoniego Sachowicza, jednego z najbardziej utalentowanych uczniów Akademii sztuk pięknych. Siedemnastoletni młodzieniec był synem powszechnie szanowanego niegdyś malarza i fotografa w Warszawie, ś. p. Grzegorza Sachowicza. Zmarły pozostawia po sobie szczery i głęboki żal kolegów.

× **Śmierć byłego bursza.** — W Berlinie obchodzono 18-go b. m. uroczyste rocznicę koronacji cesarza Wilhelma; między innymi odbył się bankiet oryginalny w swoim rodzaju. „Starzy jegomości” wszystkich niemieckich związków burszowskich zbrali się na wspólną biesiadę, aby przypomnieć sobie dawne czasy i odnowić zerwane z wiekiem związki koleżeńskie. Bawiono się ochoczo i wesoło na sali, w lożach i na galerjach zebrały się damy, mówek, toastów, śpiewów nie brakło; pod koniec wszelako smutny wypadek zamącił całą uciechę... Jeden z byłych studentów, członek 106-go kursu burszowskiej, jeden przedstawiciel swej epoki, człowiek już sędziwy podniósł się i zaczął przemawiać; mówił pełnym głosem, zachęcał do wytrwania w świętej miłości dla ojczyzny, wolności, honoru i nagle — upadł na krzesło omłdł. Rzucono się na ratunek, ale napróżno; mówek pętko serce...

× **Ważne doniesienie.** — Ostatni numer *Gazety polskiej* zawiera następujące doniesienie urzędowe: „Władca państwa wdział dziś po raz pierwszy surdut zimowy.” Trzeba bowiem wiedzieć, że wojsko i urzędnicy chińscy nie śmia, mimo najdotkliwszego zimna, ubierać się zimowo, dopóki tego nie uczyni cesarz.

× **Zdania.**

... Gdyby kobietom otwarto drzwi wszystkich wolności—jak tego wiele osób zdaje się pragnąć, uczciwie i rozsądnie nie przestąpiłyby tych progów...

... Dajcie paryżance dwadzieścia czterech godzin zupełnej swobody, a przewróci każde ministerjum...

... Hańba jest raną, która się zasklepia, ale której ślad nigdy nie ginie...

... Dwa dni w życiu przychodzą zaprawdę: dzień w którym się człowiek ma ożenić, i dzień w którym ma być powieszonym...

... Rozsądek jest jak lód... przychodzi w czasie kiedy go już nie potrzeba...

... Jeżeli wspomnienie upiększa życie, zapomnienie jedynie zdolne jest uczynić je znośnym...

... Historia strunyka chociażby jaknajmniejszego, takiego który się rodzi i ginie w zieleni jednej łąki, jest historią nieskończoności...

... Matka czyni córkę swoją śmieszna, dając jej zbyt wczesnie długą suknię, i czyni się śmieszna sama, zbyt długo ją w krótkie ubierając sukienki...

... Ludzie są niesprawiedliwi dla chorągiewek; nie one to się zmieniają ale wiatr...

Do warszawskiego zarządu gm. ny starozakonnych wywołano na poszkodowanych żydów do dyspozycji tegoż zarządu.

Baumgold Peretz i Izaak rs. 50, Hilsbergowie Jerzy i Ludwika rs. 10, zebrane u H. Gleichgewichta przy uczcie rs. 7 k. 50, Regelman Ignacy rs. 200, Feder Józef rs. 30, Rothau Adam rs. 50, Brauman Mikołaj rs. 50, Brauman Ludwik rs. 15, Szykier A. ze Szadku rs. 15, M. S. H. rs. 3, G. H. rs. 1, Baumberg Markus rs. 100, Goldstein Leopold rs. 10, Rosenberg B. rs. 15, Perl H. W. i syn Ludwik rs. 50, Rodzyn Szymon rs. 100, Świeca Jakób rs. 10, Lichtenbaum Nuchum rs. 200, Hertz Emanuel z Crefeldu rs. 14 k. 10, Munter Bernhard w Sieradzu rs. 20, D. R. rs. 5, Lichtenbaum Wolf rs. 25, Klein Mordka rs. 100, Wahl S. z Królewcą rs. 25, Eitinger Michał rs. 40, Cohen J. E. z Aurich rs. 23 k. 50, Lichtenberg S. rs. 18, Lichtenberg M. rs. 9, Cohen F. rs. 5, Goldsobel Julian dr rs. 3, Goldsobel Romeia rs. 1, Teitelbaum S. i Beiler M. rs. 25, Bartman Maurycy rs. 50, Glikson Izaak rs. 30, Lipski M. rs. 1, Dietrich C. G. z Nicolai rs. 50, Stulginski A. J. z Homla rs. 25, Rozenewig Teodor i żona rs. 50, Gelblum S. J. Iz. rs. 100.

☞ Dnia 7 (19) stycznia r. b., w majątku Duchowlany, gub. grodzieńskiej, wobec licznego grona rodziny i przyjaciół, został pobłogosławiony związek małżeński między panem Sewerynem Żalutyskim, obywatelem ziemskim z Podola, a panną Zofją Glaser, córką Antoniego i Zofji ze Światopełków Zawadzkich baronów Glaser.

Szczęście Boże nowożeńcom! —227—

ODPOWIEDZI ADMINISTRACJI.

— Panu Wład. Dekut. w Nowym-Dworze pr. Skierniewice. — Nr 2, 3, 4, 6 wyczerpane zupełnie. Co zaś do nr 14, 15 i 16, te zostały niewątpliwie wysłane jaknajregularniej — posyłamy je dziś powtórnie za markami, — zmuszeni jednak będziemy z tego powodu wnieść zażalenie na ekspedycję pocztową w Skierniewicach do dyrekcji poczt w Warszawie.

— Panu Tomaszowi Tarło w Powęgrach. — Wyczerpane, dlatego przesłać nie mogliśmy. Przepraszamy.

— Panu Dang. w Lubnie. — Nr 10 posyłamy za marką. Poprzednie numera wyczerpane.

Nekrologja.

† Wczoraj, dnia 24 stycznia, o godzinie 9-tej wieczorem, zasnęła w Bogu po przeszło dwutygodniowej ciężkiej słabości w Częstochowie Marja-Serafina Czerniejewska, powiększwszy grono aniółków, przeżyła bowiem tylko rok i 4½ miesiąca. Pogrzeb jej odbędzie się na cmentarzu miejscowym pojutrze, t. j. dnia 27 b. m., o czym stroskani rodzice zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych.

† Jutro, we czwartek, dnia 26 stycznia, jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci ś. p. Teresy z Rogowskich Czenczer, odprawionem będzie żałobne nabożeństwo, o godzinie 9-iej zrana, w kościele św. Antoniego, przy ulicy Senatorskiej, na które pozostali córka i syn zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych. —224—

† Jutro, we czwartek, dnia 26 b. m., jako w pierwszą rocznicę śmierci ś. p. Stanisława Chomętowskiego, doktora medycyny, odprawionem będzie żałobne nabożeństwo z wigiljami w kościele św. Józefa Oblubieńca N. Marii Panny, na Krakowskim-Przedmieściu, obok skweru, o godzinie 11-tej zrana, na które pozostala żona wraz z dziećmi zaprasza krewnych, przyjaciół i kolegów zmarłego —225—

† Dnia 26 b. m., jako w drugą rocznicę śmierci ś. p. Karola Załęskiego, b. marszałka szlachty gubernji grodzieńskiej, odbędzie się wotywa żałobna w kościele św. Andrzeja, na placu Teatralnym, o godzinie 10-tej zrana, na którą zaprasza się krewnych i znajomych. —226—

† Nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Wandy Szumowskiej odbędzie się w kościele św. Krzyża, dnia 26-go b. m., we czwartek, o godzinie 11-tej zrana, na które pozostala rodzina zaprasza krewnych i przyjaciół. —221—

† Jutro, dnia 26 b. m., jako w 4-tą rocznicę śmierci ś. p. Teresy z Lipskich **Prądyńskiej**, odbędzie się o godzinie 10-tej zrana, w kościele św. Karola Boromeusza, żałobna wotywa, na którą pozostałe dzieci i wnuki zapraszają.

-230-

† Ś. p. Franciszek **Szemioth** zakończył życie dnia 20 stycznia w Dreźnie. Pozostała w smutku rodzina zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo, w kościele Opieki św. Józefa, na Krakowskim-Przedmieściu, we czwartek, dnia 26 b. m., o godzinie 9-tej zrana.

-217-

† Ś. p. Aleksander **Danecki**, mechanik, nauczyciel rzemiosł w szkole technicznej drogi żelaznej warszawsko-wiedeńskiej i warszawsko-bydgoskiej, opatrzony św. Sakramentami, przeżywszy lat 37, w dniu 23 b. m., po długiej i ciężkiej chorobie, przeniósł się do wieczności. Pozostała żona z dwojgiem dzieci zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych zmarłego na nabożeństwo w kościele Wszystkich Świętych, na Grzybowie, we czwartek, o godzinie 11-ej zrana, oraz na wyprowadzenie zwłok tegoż dnia i z tegoż kościoła, o godzinie 3-ej po południu, na cmentarz powązkowski.

-226-

† Małgorzata **Kalhorn** przeniósł się do wieczności dnia 24 b. m. Wyprowadzenie zwłok nastąpi w dniu 26 b. m., o godzinie 2-ej po południu, z kościoła św. Anny, na cmentarz powązkowski, na które pozostała synowa z wnuczkami zaprasza familję i znajomych.

-231-

† Składam najserdeczniejsze podziękowanie szanownemu duchowieństwu, a szczególnie księdzu Wojciechowi Jackowskiemu i wszystkim życzliwym i znajomym, którzy odprawiali i miejsce wiecznego spoczynku zwłoki ukochanej jedynej, nieodżałowanej siostry mojej.

Matylda Dylewska.

† W dniu 16 stycznia r. b. grono nasze w mieście Koźienicach poniosło dotkliwą stratę: tego dnia zmarła Marjanna z Wietrzykowskich **Wojdacka**, jedna z najzaczniejszych matron naszych, prawdziwa matka ubogich i opuszczonych sierot, pozostawiając w nieutulonym żalu nietylko krewnych, ale i wszystkich tych, którzy ją bliżej znali.

Ś. p. **Wojdacka** przysła na świat 16 listopada 1812 roku na łonie rodziny ziemiańskiej, znanej z uczciwości i wysokich cnót obywatelskich. Wyszędziła za mąż za Franciszka **Wojdackiego**, urzędnika dyrekcji szczegółowej Towarzystwa kredytowego ziemskiego w Radomiu, była wzorem żony, matki i babki, wychowując w pobożności i cnocie naprzód dzieci własne, a w końcu i wnuki, którym przez długi czas zastępowała zmarłą matkę. W stosunkach z obcymi zmarła odznaczała się rzadką w tych czasach serdecznością i prawdziwie staropolską gościnnością. To też staruszka, znana w całym mieście pod nazwą babci, cieszyła się ogólnym szacunkiem i sympatją. Do końca życia niezwykle żelka, na parę dni przed śmiercią położyła się do łóżka, z którego już więcej nie powstała. Niechaj jej ziemia lekka będzie!

B.

Z ostatniej poczty.

Sprawozdanie telegraficzne „Kurjera warszawskiego.”

Petersburg 23-go stycznia.—Stosownie do traktatu zawartego przez Rosję z Chinami w miesiącu lutym powinno nastąpić zajęcie Kuldży przez wojska chińskie i w tym czasie nastąpi oddanie Chinom Nijskiego kraju. Chiny wypłaciły już Rossji 238,000 funtów szterlingów. Rossja nie ma najmniejszych powodów do zerwania traktatu, spodziewać się przeto należy, że warunki jego zostaną w zupełności wykonane. Komisarzami ze strony Rossji mianowani zostali: generał-major Fride i urzędnik ministerjum spraw zagranicznych Sziszmarew; kierownictwo zaś całej tej sprawy powierzonym zostało turkiestańskiemu generał-gubernatorowi. *Now. ur.* domaga się, aby komisarze nie traktowali powierzonej im sprawy zbyt drobiazgowo i starali się usunąć wszelkie trudności, które chińczycy stawiać będą, nie jest bowiem interesem Rossji przedłużanie sprawy oddania Kuldży chińczykom.

Paryż 23-go stycznia.—Dziś złożył Andrieux sprawozdanie komisji 33 w izbie. Powiada on, że komisja nie uważała się w prawie uszczuplać samodzielności kongresu i ograniczać rewizję. Aby wszakże nie trwożyć senatu, wskazaliśmy w rezolucji naszej parę punktów, w których, zdaniem naszym, rząd mógłby wziąć inicjatywę. Komisja nie uważa za właściwe wprowadzać do konstytucji głosowanie z list. Osobista wola pragnie w tej kwestji postawić się na miejscu woli narodu (poruszenie). Głosowanie z list byłoby hasłem do kampanji za rozwiązaniem izby, jakkolwiek udaje się, że niezawisłość izby ma się na oku. (Nowe poruszenie na wszystkich ławkach.) Prosta rewizję odrzuciła komisja 17 głosami przeciw 15 nie dla tego, aby ograniczać prawa kongresu, lecz aby ograniczyć inicjatywę rządu i uspokoić senat. Poprawki wniesione komisja postanowiła przekazać kongresowi. Izba uchwala nagłość wniosku i postanawia wziąć go pod obrady we czwartek.

Paryż 24-go stycznia. — *Paris* zapowiada, że w razie oświadczenia się izby przeciw wnioskowi Gambetty, cały gabinet ustąpi. Najwyższa rada wojenna uchwaliła odwołanie wojsk z Tunisu. W niedzielę Freycinet miał długą konferencję z Grévym. W razie ustąpienia Gambetty, nowy gabinet, złożony z Freycineta, Leona Saya, Ferry'ego i Wilsona, jest gotów do objęcia władzy.

Raguza 24-go stycznia. — Książę czarnogórski przyjmował w ubiegły czwartek deputację hercegowińską, proszącą o poparcie sprawy powstania. Książę w przytomności rezydenta austriackiego odrzekł, iż na żadne poparcie z jego strony liczyć nie mogą, wezwał ich, aby niezwłocznie powrócili do ojczyzny, gdyż w przeciwnym razie każe ich internować.

Berlin 24-go. — Pp. Schloetzer i Busch otrzymali wysokie ordery.

Berlin 24-go stycznia. — Rząd przedłożył sejmowi pruskiemu projekt zakupu przez państwo dalszych kolei prywatnych, a mianowicie linii: bergeński - marchijskiej, turyńskiej, berliński - görlieckiej, kotbusko-grossenhainskiej, marchijsko-poznańskiej i reńskiej.

Konstantynopol 24-go stycznia. — Na notę turecką z d. 13 b. m. w sprawie egipskiej odpowiedziały Niemcy, doradzając Porcie, aby oczekiwała na odpowiedź ze strony Francji i Anglii, zanim przedsięwzięcie dalsze kroki.

Paryż 24-go stycznia. — Poseł turecki zaprzecza urzędowo, ażeby sultan miał zamiar Ali ben Khalife obdarzyć tronem tunet ańskim.

Telegramy.

(Agentji telegraficznej Rudolfa Okręta.)

Petersburg 24-go stycznia. — *Nowoje Wremia* donosi, że zarządzającym ministerstwem marynarki będzie vice-admirał Szestakow.

Tutejsza ambasada japońska podaje do wiadomości, że pogłoska puszczona przez *Porjadok*, jakoby miał miejsce zamach na mikada, jest całkiem zmyślona.

Berlin 24-go stycznia. — Rada związkowa przekazała sprawę wniosku Windthorsta wydziałowi prawnemu.

Londyn 24-go stycznia. — *Times* dowiaduje się, że ambasador rosyjski, wskutek wskazówki swego rządu, odmówił pośrednictwa w przedstawieniu petycji angielsko-żydowskiej na korzyść żydów rosyjskich.

Bukareszt 24-go stycznia. — Izba deputowanych i senat podjęły na nowo obrady. Minister spraw wewnętrznych zawiadomił o swoim podaniu się do dymisji.

Wiedeń 24-go. — Z Cetynji telegrafują do *N. W. Tagblatt*: Tutejszy metropolita otrzymał znaczną sumę pieniędzy z Petersburga na wsparcie dla przebywających tu rodzin z Krywoży.

Paryż 24-go. — Minister finansów przedstawił wczoraj izbie projekt budżetu na rok 1883. Sprawozdanie komisji 33 formalnie odrzuca włączenie głosowania z list do zasad konstytucji i przedstawia pełnomocnictwa kongresu, jako nieograniczone. Mimo to komisja uznaje, że należy wskazać punkta wybrane do przejrzania, aby dać rękojmię senatowi. Dyskusja w pełnej izbie naznaczona na czwartek.

Paryż 24-go. — Najwyższa rada wojenna weźmie wkrótce pod rozwagę kwestję stopniowego wycofania wojsk z Tunisu i Algieru. Proponowane jest utworzenie stałej armji afrykańskiej. Komisja traktatu handlowego miała konferencję z Rouvierem. Zgodzono się, że gdyby się okazało koniecznym przedłużenie traktatu handlowego z Anglią, lub jakiegobądź innego, nastąpić to może dopiero po przejściu przesilenia, tylko względnie do państw, które podpiszą traktat przed 1 lutego r. b.

Limerick (Irlandja) 24-go. — Z tutejszego magazynu skradziono 700 funt. dynamitu. Kradzież ta wywołała wielką sensację.

Telegramy własne

„Kurjera Warszawskiego.”

Petersburg 24-go stycznia. Olbrzymi proces Makszejewa roztrząsany będzie w najkrótszym czasie.

Według doniesienia *Nowoje wremja*, vice-admirał Szestakow ma być mianowany zarządcą marynarki w miejsce Pieszczurowa.

S Z A R A D A

Skoro trzeciego czwartego spożyjesz,
To pierwszego czwartego użyjesz,
Drugie wskazuje,
Cała w wodzie się znajdują.

(Znaczenie zeszłej szarady: *Luba*).

— **Dr Marynowski** przeniósł swoje mieszkanie na Marszałkowską nr 65. Przyjmuje, jak dawniej, od 4—6 po południu z chorobami wewnętrznymi, specjalnie żołądka i kiszki. —48—

— Dr Władysław **Belkie** leczy specjalnie choroby weneryczne i skórne. Krakowskie-Przedmieście nr 10. Przyjmuje chorych od 4—6 po poł. (125)

— **Dr J. Rogoziński** zamieszkał przy ulicy Nowogrodzkiej nr 25; przyjmuje od 3 do 5 po południu, biednych rano do 9-ej bezpłatnie. —215—

— **Dr Grodzki** leczy choroby sekretne oraz niemoc wskutek takowych. Złota nr 5. (111)

— **Dentysta H. Judt** leczy choroby szcęk i zębów, wstawia sztuczne zęby najnowszym systemem w cenie niżej 2 rs.—Przejazd nr 2. —26—

(14) **Dentysta Gutzman, Bielańska nr 4.** Zęby sztuczne por. 2, oczyszczanie lub plombowanie po rs. 1. Wyjęcie zęba kop. 25. Reperuje i przerabia zęby sztuczne, proszek i eliksir od 30—50 k.

— **Zakład leczniczy dla chorób gardłanych, wenerycznych i skórnych dra KOHNA.** Przyjmuje chorych przychodnich i na stałe pomieszczenie codziennie od 9 do 10 rano i od 5 do 6 po południu. Miodowa 15. —70r—

— **Apteka E. Oltuszeckiego.** Nowe-Miasto nr 341 w Warszawie, vis-à-vis kościoła pp. Sakramentek, zawiadamia niniejszem okolicznych pp. urzędników i agentów drogi żelaznej nadwiślańskiej, że lekarstwa na koszt tejże drogi od roku bieżącego 1882 wydawać będzie. —229—

— **Bardzo prędko** wyleczyć można opierchnięcie, popekanie skóry, opmrożenia, krostki, liszaje i wszystkie t. p. dolegliwości skórne, za pomocą **Crème Simon**, który zarazem jest najlepszy **Gold-Cream**, środek cudowny, zachowujący świeżość twarzy do późnej starości. Cena niższa, obecnie rs. 1 kop. 30. Sprzedaż główna u **Aleksandra Kocha**, Ulica Krakowskie-Przedmieście nr 83. —63r—

— **Zakład rękodzielnia dla kobiet**, Marszałkowska nr 53. Kursa zaczynają się w każdym czasie. (126)

LECZNICZA

przy ulicy Marszałkowskiej nr 28.

Od 9—10 **Dr F. Kobylński.** Chor. szcęk i zębów, oraz zamówienia na sztuczne zęby. Codziennie.

Od 9—10 **Dr F. Wójcikiewicz.** Choroby wewnętrzne. Codziennie oprócz niedziel i świąt.

Od 10—11. **Dr K. Zawisza.** Chor. wewnętrzne. Codziennie.

Od 11—12. **Dr F. Groer.** Choroby kobiece. Codziennie oprócz niedziel.

Od 11—12. **Dr A. Koslewicz.** Chor. gardła, krtani i nosa. Codziennie.

Od 12—1. **Dr Kazimierz Rosenthal.** Chor. wewnętrzne i dzieci, oraz szczepienie ospy. Codziennie.

Od 12—1. **Dr T. Heiman.** Choroby uszne i chirurgiczne. Codziennie.

Od 1—2. **Dr M. Dinte.** Chor. chirurg. i organ. moczopłucnych. We wtorek, czwartek i sobotę.

Od 1—2. **Dr W. Kohn.** Choroby weneryczne i skórne. Codziennie.

Od 1—2½. **Dr W. Kohn.** Choroby gardła, krtani i nosa. Poniedziałek, środa i piątek.

Od 2—3 **Dr Rosenthal Jakób.** Choroby kobiece. Poniedziałek, środa, piątek i niedziela.

Od 2—3. **Dr E. Kornikowicz.** Chor. nerwowe i umysłowe, leczenie elektrycznością. Wtorek, czwartek i sobota.

Od 3—4. **Dr Ks. Watraszewski.** Chor. weneryczne i skórne. Poniedziałek, środa, piątek i niedziela.

Od 3—4. **Dr J. Przybylski.** Choroby oczów. Wtorek, czwartek i sobota.

Od 3—4. **Dr W. Sasaki.** Choroby wewnętrzne. Codziennie.

Na żądanie chorych, w lecznicy odbywają się konsultacje z kilku lekarzy, ordynujących w lecznicy. —1r—

Przy lecznicy są łóżka dla chorych nastaje pomieszczenie

Cena okowity z dnia 25-go stycznia.

Hurt. skład. wiadro rs. 7.53¹, garniec rs. 2.54.

Ofiarowano.

— Wysokość wody na rz. Wiśle stóp 2 cali 4.

TEATRUBA:

WIELKI: Dziś: „Adrianna Lecouvreur“ (występ p. Modrzejewskiej, ab. D, nr 1). Jutro: „Meluzyna“.—**ROZMAITOŚCI:** Dziś: „Fortepian Berty“, „Grube ryby“ i Filiżanka herbaty“. Jutro: „Cwiartka papieru“.—**MALY:** Dziś: „Zemsta nieoperza“. Jutro: „Proces Veauradieux“ i „Chłopi arystokraci“.

Przypodobienie i sprzedaż niżej wymienionego srebra, jako niezawierającego w swym składzie szkodliwych części dla zdrowia, dozwala się na ogólnych zasadach handlu.

CREME CALIDERMIQUE BALSAMINE

ma tę zadziwiającą własność, że po krótkim czasie jej użycia plamy, liszaje, piegry, oparzelizna i krostki znikają z twarzy.—Kolor twarzy staje się czystym, jednym słowem przybiera świeżość i młodzieńczą gładkość. — Cena rs. 1 kop. 50.

Główny skład na Warszawę **Perfumerja a la Renaissance Dobrzańskiego**, Nowy-Swiat 41, i **Leona**, Nowo-Senatorska 4.

K T O

życzy sobie poznać użytek i korzyść prawdziwej kolońskiej wody, przed którą wszystkie wyroby Farinów ni kną, temu życzymy poznać Angielską kolońską Wodę Herald, która pozyskała olbrzymią wartość ze względu na dobroci, trwałości, zapachu, mocy i taniości, od 35 kop. do rs. 2 Flakon.

Perfumerja a la Renaissance, 315r Nowy-Swiat 41.

Z powodu wyjazdu, jest do sprzedania zaraz

Sklep

norymbersko-galanteryjny.—Ulicz: róg Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej 50.—Tamże jest do sprzedania Pianino nowe, parzyckiej fabryki. 635

Rs. 3,000

jest do wypożyczenia na pewną hypotekę domu muirowanego, i taż sama osoba życzy sobie objąć obowiązki Rządcy tego domu. Bliższe porozumienie pod 19 przy ulicy Wolskiej, mieszkania 3. 634

Ogłoszenie.

Znaleziony w roku 1881 na szosie około wsi Sójki Zegar regulator i inne rzeczy, wartości około rs. 30, można odebrać w Burze powiatowem Gosyńskim, za udowodnieniem ich własności. 314

Zaraz do sprzedania

SKLEP

produktów spożywczych, z dystrybucją i mydlarnia, dobrze procentująca, komorne tanie, przy sklepie dogodnie mieszkanie, przy rogu ulicy Widok i Brackiej 2. 652

Dubeltówka

Lankastra, nowego systemu, z dobrym strzałem, jest do sprzedania.— Ulica Nowogrodzka 27, mieszkania 16; tamże są Skrzypce za rs. 25. 630

Za rs. 100

Elki amerykańskie, prawie nowe; Suknia „more-antique“ brązowa, raz użyta, za rs. 20, w Sali Hetyacyjnej, Miodowa 11. 633

Restauracja Poznańska

przy ulicy Trębackiej Nr 5, poleca smacznie i zdrowo przyrządzone **Obiady po kop. 25**, składające się z 4-ch potraw, Śniadania i Kolacje a la carte. Piwo wyborowe, oraz inne trunki po cenach przystępnych, z czem poleca się względem Szanownej Publiczności. 569

WŁ. KASPROWICZ.

Tanio! Obrączki złote!

Dukatowe, z próbą 94 i 56, gotowe, lub mogą być w kilka godzin wykonane. **Pierscionki gustowne od rs. 2 do 85.** !!! SPRZEDAJE O 50% TANIEJ!!! Nowy-Swiat 59, mieszkania 21. 190—r **HENRYK JUWILER.**

OSTRYGI OSTENDZKIE i Holsztyńskie

codziennie świeże w Handlu 33 r **Antoniego Stępkowskiego.**

Do sprzedania za bardzo przystępną cenę **Meble orzechowe,**

mało używane, Garnitur brokatelą kryty, 2 Szafy rozbiórkane, Szafka do bielizny, 2 Łóżka, Kozetka i 6 Napoleonek, Biurko o 5 szufladach, Lustro, Stółki do kart, Szeszlong skóra kryty, Wieszadło i inne sprzęty.—Marszałkowska 49, w prawej oficynie, druga sieni, na dole, mieszkania 3. 588

B. Student Uniwersytetu,

fakultetu historyczno-filologicznego, przygotowuje młodych ludzi do egzaminów dojrzałości, oraz udziela lekcje języków starożytnych i korepetycje w zakresie nauk gimnazjalnych. Osoby interesowane raczą zostawić swój adres lub zgłosić się na ulicę Mokołtowska 6, dom Księcia Lubomirskiego, mieszk. 3, na 1-m piętrze, codziennie od godziny 12 do 1 po południu, lub od 7 do 8 wieczorem. —237

Pracownia Sukieh i Okryć Damskich **Wincentyny Ciszewskiej**, przy ul. Nowy-Swiat i rogu Alci Jerolimskiej 18, mieszk. 23, na dole, w domu p. Bekera.—Może przyjąć ze wszystkim dwie Uczennice z prowincji lub z Cesarstwa, za opłatą na cały czas nauki. Opiekę rodzicielską zapewnią się 542

Korzystny Interes.

Zdarza się sposobność znacznego stałego zarobku dla PP. Właścicieli sklepów wiktałowych i t. p. Objasnienia: ul. Dobra 10B, róg Drewnianej, kantor na II piętrze. 204r

KASZMIRY

wyłącznie czarne, jako specjalność, oraz **Materiały wełniane** do pokrycia palt, inter i dolmanów, sprzedaje po cenach fabrycznych najtaniej —178—

K. MANTEY

Świętokrzyska, róg Włodzimierskiej.

KREDENSA DEBOWE

z marmurowemi blatami, eleganckie, są do sprzedania w Zakładzie wyrobów stolarskich Ceny niskie.—Dzielnia 9a. —577—

Niecała 12.

MAGAZYN BŁAWATNY

L. FALECKIEGO i SYNA

sprzedaje towary na suknie balowe, oraz na wieczory i zabawy po następujących cenach:

18 lok. Mozambique w jas. kol. za rs. 4.

10 lok. Kaszmiru 2 ł. szer., w jas. kol. za rs. 7.

Atlas jedwabny, w jasn. kolorach, lokieć po kop. 70.

Mora jedwabna, jasno-róż., crème, jasno-niebies. i biała, ł. po rs. 4 k. 20.

Crêpe de Chêne jedwabna, w różn. des. i kol., lok. po kop. 60 i rs. 1. 253

Niecała 12.

ŚLUSARZ,

doskonale w specjalności swej wykwalifikowany, nadewszystko zaś wprawny w robotę zamków, poszukiwanym jest na prowincję. Udawać się należy pod adresem Wł. Ciszewskiego w Mławie. 302r

Ważne dla pp **Przedsiębiorców i Restauratorów**, mających zamiar wznieść

Teatr Ogródkowy.

Jest do sprzedania drewniany budynek teatru „Nowe Tiwoli“, oraz przynależne do tego sprzęty, jako to: ławki, krzesła numerowane, latarnie gazowe i w ogóle wszelkie przedmioty, do kompletnego urządzenia teatru potrzebne.—Wiadomość przy ulicy Królewskiej 37, u stróża. —462—

WILLA

z morgą ogrodu jest do sprzedania w Nałęczowie, w pobliżu hydropatycznego zakładu. Wiadomość na miejscu u p. H. Wiercińskiego, albo w Lublinie ul. Szpitalna, dom Witkowskiego, w mieszkaniu p. Siekluckiej. 555

Dla pp. Myśliwych.

Z powodu wyjazdu jest do sprzedania b. ładna broń, z wszelkimi przyborami i dubeltowemi łufami.—Wiadomość w Kancelary Hotelu Niemieckiego. 578

ATENEUM

Pismo Naukowe i Literackie, wychodzić będzie w roku następnym 1882 jak dotychczas na początku każdego miesiąca zeszytami, najmniej 12 arkuszy druku zawierającami.

PRENUMERATA WYNOŚI:

Rocznie Rs. 12.
Półrocznie 6.

Prenumeratorów z prowincji upraszamy o nadsyłanie prenumeraty bezpośrednio **Do Redakcji Ateneum**

WŁODZIMIERSKA 14,

naczej bowiem za akuratność ekspedycji redakcja odpowiadać nie może. 6 r

BIURO TECHNICZNE

OLSZEWICZ & KERN

w Warszawie, ulica Marszałkowska 54.

Jeneralna Reprezentacja i wyłączny Skład

Fabryki Maszyn, Armatur do kotłów i Maszyn parowych

Schäffer i Budenberg,

w Buckau-Magdeburgu, Manszestrze i Glasgowie.

Jeneralna Reprezentacja

Fabryk konstrukcji maszyn, Odlewni i Kotlarni,

Wegelin i Hübner w Halle nad Saalą;

C. Rudolph i Comp. w Neustadt Magdeburgu;

Brand i Lhuillier w Brnie (Brünn).

Wyłącznie sprzedaż nasion buraczanych renomowanych plantacyj

Heinricha Mette w Quedlinburgu.

Biuro podejmuje się kompletnego urządzania fabryk i zakładów przemysłowych, dostawiania pojedynczych części maszyn, kotłów parowych, oraz wszelkich przyrządów pomocniczych i artykułów technicznych dla Cukrowni, Gorzeln, Browarów i innych Zakładów Przemysłowych. 259

Wino Saint-Raphaël ze znanych win jest najbogatsze w pierwiastki uzdrawiające, wzmacniające i toniczne. Przyjemne dla żołądka, stanowi nieomylny środek pokrzepiający dla młodych kobiet, dzieci i osób w podeszłym wieku. Wybornego smaku, należy do rzędu win najzdawniej działających na zdrowie. — Doza zwyczajna: kieliszek po każdym jedzeniu.

Każda butelka tego wina jest zaopatrzona w stósowną etykietę, a korek pokryty kapsłą z napisem:

Saint-Raphaël

EXPORTACJA: C^o Propre du Vin de St-Raphaël, à Valence (Drôme), France
Sprzedaje się w Warszawie u PP. Ant. Stępkowskiego, Dobrycha, Sowińskiego i Szulca, Kocha i Kutakowskiego, Koteckiego i Schobera, Simona i Steckiego, w aptekach Dra Heinricha, Ziemińskiego, Lilpola, Barcza; w Magazynach aptecznych: PP. Spiessa, Gallego, Zeuschnera i Mrozowskiego; w Kaliszu: w aptece P. Bryntczy, etc., etc.

Z powodu posuniętego naprzód sezonu!

Sprzedają się w Magazynie gotowych **Ubiorów Męzkich E. SAMETA**, wszystkie zimowe towary o 25% taniej jak gdziekolwiek indziej. O łaskawe i liczne zwiedzanie Magazynu, uprasza od lat wielu znana z dobrej rekomendacji firma podpisanego

E. SAMET

w Warszawie, Senatorska ulica N° 22.

—124—r

Do sprzedania tanio!

Meble

z czterech Pokoi. — Twarda 8A, mieszkania 19, druga brama, w podwórzu na prawo, od godziny 10-tej rano do 7-mej w wieczór. 561

Bardzo tanio jest do sprzedania

Garnitur Mebli

orzechowy, masiv, fotelikowy jedwabną brokatelą kryty, oraz różne inne Meble; ulica Świętojerska 16, u Tapicera. 553

Zdolny Drukarz litograficzny

oraz **Chłopcy i Dziewczeta**, potrzebne są do Zakładu B. Bukaty i S-ka, Świętojerska 12a. —574—

Zecer,

znający język niemiecki, i umiejący drukować na maszynie akcydensowej małej, może znaleźć stałe zajęcie na prowincji. — Oferty i adresy proszę składać w Kancelary niniejszego pisma pod lit. A. B. C. 282

Jest do sprzedania w Warszawie, na dogodnych warunkach

DOM

murowany, z takąż oficyną, w środku miasta położony. — Bliższa wiadomość u p. Adama Spiewak, Adwokata Sądowego, przy ulicy 10, od godz. 8 do 9 rano i od 5 do 8 po południu. —589—

Kareta poczworna

w zupełnie dobrym stanie, jest do sprzedania przy ulicy Zielnej 5, mieszk. 4. —593—

Jest do sprzedania

Folwark Kobylin

w gub. Płockiej, powiat Ciechanowski, rozległy wólk 15, morgów 22, bez służebności, z inwentarzem żywym i martwym, kompletnie dostatecznym. Ziemia pszenna, czarnoziem. Położony od cukrowni Szezuki wiorst 12, a od cukrowni Łukowa wiorst 6; od stacji drogi żelaznej Nadwiślańskiej Ciechanów wiorst 12. — Wiadomość na miejscu, lub u właściciela we wsi Bilinie, pod Ciechanowem, albo też przy ulicy Siennej № 15, mieszk. 7, od godz. 3 do 6 wieczorem, codziennie. 632

Do wynajęcia zaraz lub od 1 Kwietnia Dwa Lokale

na 1-m i 2-m piętrze. Każdy złożony z 7-miu pokoi, kuchni, wanny, wazona, wieszaka i piwnicy, na ładnie stojąca wozownia. — Alea Ujazdowska i róg Wilezkiej № 23, szwajcar wskaże. —631—

Ostrzeżenie.

Zgubiony został Weksel na rs. 100, przez Szana Gerschtenzang wystawiony na imię R. Gerschtenzanga, płatny w dniu 23 Stycznia 1882 r. — O trzeba się, aby nikt takowego nie nabywał, albowiem nabywca na drodze karnej odpowiadać będzie. R. Gerschtenzang.

Dom murowany

2-piętrowy, z takimiż oficynami, jest do sprzedania lub zamiany na mniejszy dom w Warszawie, albo w mieście gubernjalnym, jako też i na sumy hipoteczne. — Reflektanci złożą adresy w Kantorze Kur. Warsz. pod lit. A. H. W.

Ważne dla tych osób, które potrzebują się

Umeblować tanio!

do sprzedania różne Meble. — Róg Świętokrzyskiej i Marszałkowskiej № 48, w bramie, na 1-m piętrze. —630—

Fabryka i Magazyn Mebli Józefa Witkowskiego,

poleca rozmaite Meble, dobrze wykonane, po cenach bardzo przystępnych, przyjmuje wszelkie obstarunki stolarskie i tapicerskie. —626— Elekoralna № 19.

TECHNIK,

który może spełniać techniczną wszelką robotę, życzy sobie mieć wieczorne zajęcia. — Oferty proszę składać w Kantorze Kurjera Warszawskiego pod lit. F. M. 646

Fortepian

o 7 oktawach, oryginalny angielski, w najlepszym stanie, za rs. 330, (kosztował 900) i drugi za rs. 150, fabryki Hinea, z przyczyny braku miejsca, są do sprzedania. — Ulica Miodowa № 5, u p. Kochańskiego, od godz. 11 do 4 po południu. 641

Kwiaty Karnawałowe

Garnitury ślubne, bukiety kotylionowe, oraz Kwiaty doniczkowe, przygotowała fabryka przy ulicy Zielnej № 15, (Wielka № 16), po cenach jak najprzystępniejszych. Dla Magazynów odstępuje się rabat. —638—

FORTEPIAN

koncertowy, zagraniczny, do sprzedania, oraz Patro mezikie, czarne. — Wiadomość: róg ulicy Wspólnej i Kruczej № 8 w Haudu. 637

Od 300 kop.

PARA Skarpetek mydlars. bez szwu. Krakowskie-Przedmieście 1C, 1 piętro. w pracowni pończoszniczej. 649

FORTEPIAN

odnowiony, dawniejszej fabryki, o 6 oktawach, za cenę 80 rs. — Krakowskie-Przedmieście № 27, mieszkania 10. —645—

PLAC

pod budowę domu, przy placu Trzech Krzyży, w najkorzystniejszym punkcie, jest do sprzedania. — Wiadomość u W-go Połtawskiego adwokata przysięgłego, przy ul. Krakowskie-Przedmieście № 28. Pośrednictwo się wyłącza.

NOWO-OTWORZONY

SKŁAD HERBATY i CUKRU,

pod firmą r-298-

J. HERTZ,

Nowy-Swiat Nr 43,
poleca

Czekoladę z parowej fabryki J. JANOWSKIEGO,

jako to: Cacao i Czekolady w proszku, Czekolady w tabliczkach, Czekoladki w pudełkach i t. p.

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY M. NAWROCZYNSKIEJ,

(Nowy-Swiat № 25),

od lat 4 prowadzony wyłącznie przez kobiety, podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że przyjmuje Uczennice tak miejscowe jak i z prowincji, na naukę całej manipulaacji fotograficznej, opłata której za cały kurs wynosi rs. 150, i trwa pół roku, zaś kurs samej retuszerji na szkło i papierze rs. 30; nauka heljomiatur najnowszym ułatwionym sposobem w 10-ciu lekcjach rs. 15. — Wyżej wymienione kursa rozpoczynają się z dniem 1-m Lutego r. b. — Panie, życzące zostać fotografkami, zechcą osobiste porozumieć się z właścicielką Zakładu, która kształciła się za granicą głównie jako operatorka i pozatorka, a od lat 8 stale pracuje we własnym zakładzie w kraju; wykład nauki na żądanie w językach: polskim, ruskim, niemieckim i francuskim. — Zakład wykonuje wszelkie roboty w zakresie fotograficznym wchozące z największą akuracją, po cenach najprzystępniejszych, licząc zaś klientelę, jaką się dziś cieszy w Warszawie, zawdzięcza niezładnym reklamom, lecz tylko czteroletnią sumienną pracą, dobrem i staraniem wykończeniem powierzonych sobie robót.

Tuzin fotografii wizytowych od 2 do 3 rs., gabietowych od 6 do 12 rs., portreta większe od 5 do 30 rs., grupy składowe po rs. 1 kop. 50 od osoby.

Tamże pozostawiono do sprzedania kufuszące ojcynych Obrazów, pendzla rodzaczki, kształtujące się obecnie w Rzymie, które każdodziennie widzieć można. — (Potrzebne są Uczennice kopjistki). —636—

W połowie miesiąca Stycznia otworzyłem na Nowym-Swiecie Nr 43, w sklepie zajmowanym poprzednio przez firmę Matachow,

SKŁAD HERBATY

pierwszorzędnych firm Moskiewskich, oraz

Skład hurtowy i detaliczny Cukru i Kawy wyborowej.

Obecnie sprzedaję cukier. Orszewski w głowach po 20½ kop., rżnięty na masynie po 21½ kop., kostkowy po 20½ kop. i mączkę po 18½ kop. P.P. Kuponem z prowincji wysyłam Cukier w beczkach za zaliczeniem kolejowem. Polecam się względem Szanownej Publiczności

Józef Hertz.

r-326-

Biuro kaucjonowane Heleny Dąbrowskiej,

Nauczycielki Wyższej, w Warszawie, przy ulicy Krakowskie-Przedmieście pod № 43, wprost Skweru, ma do umieszczenia Guwernantki, Guwernerow i Sony różnej narodowości i z rozmaitym stopniem ukształcenia. Na żądanie sprowadza cudzoziemki z zagranicy w krótkim czasie. 242

Nauczycielka

posiadająca patent z ukończenia gimnazjum, oraz wyższą muzykę, życzy sobie udzielać lekcje tak na mieście, jak i w domu, na własnym fortepianie. — Wspólna 13a, mieszk. 11.

AKUSZERKA,

Nowolipie № 7, przyjmuje osoby spodziewające się słabości i na czas dłuższy przed słabością, w wspólnych i osobnych pokojach, z osobnym wejściem od rs. 15, z umieszczeniem dziecka. Troskliwa opieka i dyskrecja zapewnia się. 413

Do wynajęcia od 1-go Lipca r. b. lokale frontowe i w oficynach po 3, 4, 5, 6 i 8 Pokoi z kuchniami, na parterze, I, II i III piętrze, z dwoma wejściami, wodociągami, widokiem na ogrody i wszelkimi wygodami. Sklepy mniejsze i większe z przyległymi pokojami. Lokale na składy mebli, fortepianów, oraz większe i mniejsze sutereny. — Wiadomość na miejscu od 11-12 w południe lub u właściciela Celnikiera od rodziny 3 do 4. —240—

!!! Magazyn Strojów Damskich !!!

M. Łagiewnickiej, !!! Świętokrzyszka Nr 3 !!!

Poleca wielki wybór Kapeluszy damskich i dziecięcych, które wyprzedają po cenie niższej. Przyjmuje do roboty suknie, białe do szycia i znaczenia, po cenie bardzo umiarkowanej. — Tamże potrzebne są Panny do strojów. 294

!! Reperacje !!

Wachlarzy, Grzebieni szyldkretowych, oraz wszelkiej galanterji, przyjmuje Magazyn Galanteryjny K. Flago, Nowo-Senatorska № 4. 482

W każdym czasie jest do odstąpienia

Sklep

z dwiema dużymi wystawami. — Wiadomość w Magazynie, F. Wierzbicki i S-ka, róg Wierzbowej i Trębackiej.

Fabryka Papieru.

Agent w Rydze zamieszkały, zwiadzający corocznie wszystkie większe drukarnie, litografie, fabryki ksiąg kontowych i tapet i t. p. w Rosji, poszukuje zastępstwa zasobnej fabryki papieru; oprócz papieru drukarskiego, piśmiennego i broszurowego, także papier do torebek i pakowania. Pierwszorzędne referencje. — Lask. oferty pod lit. F. K. przyjmuje Eksp. Ogłoszeń Haasenstein et Vogler. Rvva. 303 r

Akuszerka

niezależna, bezdzietna, może znaleźć stałe zajęcie w Zakładzie leczniczym dla kobiet, w Warszawie, Nowogrodzka 20. — Wiadomość na miejscu. —644—

Pracownia Sukień

M. KRZYŻANOWSKIEJ, przeniesioną została na ulicę Niecałą pod № 12, mieszkania № 7, II piętro. — Jak dawniej przyjmuje suknie do roboty wizytowe i balowe, z wykonaniem eleganckim od rs. 2 do 5. — Z chem i nadal poleca się Szanownym Paniom. —647—

Wielki dochód!

Którzy chcą jako komiwojażerowie za prowizją do zupełnie nowo-wynalezionego artykułu, bez konkurencji, podróżować. Zgłaszać się od 8 do 10 zrana na ulicę Lipową № 3, 1-sze piętro. —629—

W Dolinie Szwajcarskiej,

w prawym pawilonie, sprzedawane się będą codziennie od godziny 11-tej do 3-ciej po południu Meble, Lustra, Obrazy, Dywany i inne sprzęty, po cenach nader przystępnych 621

Chmielna Nr 10.

!!! Wieczory tańcujące !!!

Pierwszy we Czwartek d. 26 b. m., a we Wtorki i Soboty od godziny 12-iej w przepysznym urządzonej lokalu. Osoby życzące sobie zamówić lokal na wesela lub zebrania rodzinne, raczą się zgłosić do gospodarza zakładu, oraz zakład przyjmuje zamówienia na obiady i wieczery różnego rodzaju. W tymże lokalu każdodziennie towarzystwo p. Chrzanowskiego daje przedstawienia. Zakład zaopatrzony w dobre wina i świeże produkty kuchenne, z chem się poleca Szanownej Publiczności. —608— Z uszanowaniem W. L.

Chmielna Nr 10.

Nagrody rs. 10.

Dnia 22 Stycznia zgubiony został Koleczyk złoty z trzema brylancikami, na ulicy Solec, przy kościele. — Laskawy znalazca raczy oddać pod № 39 nowy, na ulicy Solec, za kościołem 6 dom, do p. Morawskiej. 601

PRACOWNIA EMILJI BRANDT,

zjednowszy sobie przez tak krótki czas dość liczną klientelę zadowoloną względami Szanownych Dam, ma honor donieść, że staraniem jej będzie i nadal wykonywać roboty podług ostatnich żurnali paryskich, za cenę miarliwie umiarkowaną. Tamże przyjmuję się tualety balowe, oraz ubrania dziecięce. — Senatorska № 2, wejście przez owocarnię, 1-e piętro, mieszk. № 6. —643—

Główna sprzedaż KAS żelaznych ogniotrwałych,

z najnowszymi zamkami. M. GRAFF, —653— Plac Grzybowski № 2.

Jest do sprzedania

O GIER,

pełnej krwi, angielski, lat 5, zdany do rozbiadu, jeżdżony pod wierzchem, oraz ogier anglo-arab lat 5, zaprzęgowy. Obejrzeć je można każdodziennie przy ulicy Mazowieckiej № 3, do godziny 11 zrana 624-r

Spejalna Fabryka

Kas żelaznych ogniotrwałych Roberta Bothe,

Nowy-Swiat № 38. Wielki wybór. Cenniki ilustrowane, z rozmiarami i wagą. 60

Potrzeba jest Kilku Osób,

dokładnie obznajmionych z robotą pończoch na bardzo korzystnych warunkach. — Wiadomość w fabryce pończoch ulica Królewska № 23. —278-r—

MAGAZYN UBIORÓW MEZKICH KAROLA SZLIS,

Miodowa № 6, wprost kościoła po-Kapucyńskiego. Sposób brania miary i próbki, wysyłają się bezpłatnie.—Obstalunek po otrzymaniu należności, wysyła się natychmiast na prowincję.—Materiały krajowe i zagraniczne, trwałe i gustowne.—Ceny od najprzystępniejszych, np. Garnitury demi sezon i zimowe, od rs. 24 do 50; Palta watawowe od rs. 24 do 60—bez waty od rs. 20 do 40; Tużurki i Fraki od rs. 20 do 40; Spodnie od rs. 6 do 15; Burki Sławuckie od rs. 22 do 35. W najwytworniejszych żądaniach ceny umiarkowane.—Kroj jaknajzręczniejszy ze ścisłą matematyką, o ile ją w krawiectwie zastosować można.—Gotowego ubrania dla spieszących się, również dostać można w znacznym wyborze.

—135—r

Nakładem Księgarni i Składu Nut
E. ORZESZKOWEJ i S-ki
w Wilnie, ulica Świętojańska, dom p. Webera,
wyszedł

KALENDARZ WILENSKI na rok 1882.

Cena egz. broszur. kop. 50, w oprawie kop. 60.

Dostać można we wszystkich Księgarniach.

Skład główny na Królestwo Polskie w Księgarni pp. Gebethnera i Wolffa. r-260

!ELEOPAT!

Uwadamiam niniejszem pp. Aptekarzy, Drogistów, oraz Perfumerów miasta Warszawy i Królestwa Polskiego, iż wyłączną agenturę, oraz sprzedaż hurtową i detaliczną mego preparatu: „Eleopat“, balsam szwedzki, służący na wzmocnienie i porost włosów, udzieliłem Perfumerji **Aleksandra Kocha**, Krakowskie-Przedmieście Nr 83, gdzie z zapotrzebowaniami swemi udać się zechcą.

Petersburg, 1 Stycznia 1882.

Prowizor-Aptekarz

Kinunen.

197

Fabryka i Skład Narzędzi Chirurgicznych,
Nożowniczych i Bandaży

J. JODŁOWSKIEGO,

Plac Teatralny № 7, w podwórzu, dom W. Neprosa,

dawniej Petyskusa,

FILJA: Marszałkowska № 65,

poleca wyroby swoje znane swej dobroci, po cenach dotąd niepraktykownie niskich.

Reperacje i ostrzenia śpiesznie wykonywam. 375

Skład Herbaty, Cukru, Kawy, etc. etc.

pod firmą:

L. Wielenkina,

Nowy-Świat № 25, między Chmielną i Aleją Jerozolimską.

Otrzymał na Skład Główny oryginalne **WINA FRANCUSKIE, Białe i Czerwone**, które ze względu na wyborowy gatunek i niską cenę, poleca Szanownej Publiczności. 202—r

W mieście gub. **Siedlcech**, przy jednej z główniejszych ulic, zwanej Prospektową pod № 16, jest do sprzedania

Nieruchomość,

składająca się: a) z domu drewnianego, nowego, stojącego dopiero lat 6, blachą krytego długiego lok. 32, szerokiego lok. 17, zawierającego pokoi 7, kuchni i spiżarni, do tego również nowe zabudowanie gospodarskie, blachą kryte, długości lokci 22, szerokości lok. 11 mające, piwnica murowana, blachą kryta. b) Ogród fruktowo-warzywny, w tem drzew owocowych starych 5 i młodych już rodzących około 120, sadzawka, grunt czarnoziem, pod spodem glina, oparkanie nowe, w dobrym stanie. Cała nieruchomość obejmuje powierzchnię lokci kwadratowych 16,729, frontu ma lokci bieżących 95. — Asekuracja wartości rs 3,640, opłata rs. 22 kop. 75, podatki około rs. 30, długów żadnych, hipoteka uregulowana, szacunek rs. 5,500, wypłata na raz. Koszta rejenta do nabycia, objęcie może być od 1-go Kwietnia r. b.—Właściciel **Majewski**, jeometra klasy 2-giej, tamże mieszkający. —362—

TRUMNY METALOWE

w różnych gatunkach, z wszelkimi przyborami.

Towarzystwo Warszawskiej Fabryki Wyrobów Metalowych

„WULKAN”

(dawniej Karol Minter). 114 r

Skład fabryczny: Wierzbowa Nr 1.

Adres dla Telegramów: „Towarzystwo Wulkan Warszawa.

Zamówienia otrzymane telegramem zatwierdzają się pierwszym odcinającym pościągami.

KAGANKI

(Pochodnie) naftowe, bardzo praktyczne do podróży, nie gasnące na powietrzu, nie rzucają iskier, oświetlają na sto kroków przed kołmi, palą się godzin ośm, poleca fabryka Lamp i Wyrobów Metalowych

FRYDERYKA TRELLE,

Nowy-Świat Nr 1318 (76).

UWAGA. Tylko za te kaganki poręczam, które są opatrzone firmą fabryki. —r107—

Nakładem Księgarni i Składu Nut

E. ORZESZKOWEJ i S-ki
w Wilnie, ulica Świętojańska, dom p. Webera,
wyszedł

KALENDARZ WILENSKI na rok 1882.

Cena egz. broszur. kop. 50, w oprawie kop. 60.

Dostać można we wszystkich Księgarniach.

Skład główny na Królestwo Polskie w Księgarni pp. Gebethnera i Wolffa. r-260

NAJDELIKATNIEJSZY

TRAN RYBI

tak naturalny **żółty**, jako też oczyszczony **biały**, zalecany przez lekarzy, głównie w cierpieniach piersiowych i skrofulicznych, poleca

Skład Materiałów

LUDWIKA SPIESSA i Syna,

Plac Teatralny, obok kościoła Ś-go Andrzeja (PP. Kanoniczek). r-103

GŁÓWNY SKŁAD
gładkich i bardzo ozdobnych

Trumien Metalowych

z wszelkimi do tychże przyborami,
przy fabryce LAMP i WYROBÓW Metalowych

FRYDERYKA TRELLE,

Nowy-Świat Nr 1318 (76).

Kwiaty, Wieńce i Girlandy metalowe na lokcie, z różnych liści i kwiatów złożony. Telegramy z prowincji natychmiast się skutecznia. 99r

SYROP CHRZANOWY Z JODEM

PP. GRIMAULT & COMP.

Środek ten od lat dwudziestu używany w chorobach dzieci z największym powodzeniem, zastępuje tran rybi jakoteż syrop antiskorbutyczny. 240

Jest środkiem potężnym przeciwko zawałom i zapaleniu gruczołów, krostom i rozmaitym wyrzutom skóry, głowy i twarzy. Wzbudza apetyt, wzmacnia tkanki, usuwa błądź i miękkosć mięśni i przywraca dzieciom siłę i naturalną wesołość. Jest to cudowne lekarstwo przeciwko ogniopiom i środek czyszczący.

Nowo-otworzona

FABRYKA PIÓR STRUSICH I FANTAZYJNYCH

F. GLIWIC,

Senatorska Nr 20, wprost kościoła Ś-go Antoniego,
lewa oficyna w podwórzu,

poleca swe obfite zapasy po cenach fabrycznych. Aigretty, Kapelusze z piór, Kolibry do ubierania sukien balowych prawdziwe, Ptaki fantazyjne oraz wszelkie fantazje. Przytem Fabryka sprowadziła i otrzymuje ciągle z Paryża świeże Modele Garniturów Balowych i Wieczorowych, nadzwyczaj gustownych, po cenach niepraktykownie niskich. Obłożenia z piór czarne, białe i kolorowe, do sukien i okryć. Fabryka urządza wszelkiego rodzaju fantazje z własnych i powierzonych materiałów. Pranie, Fryzowanie i Farbowanie na sposób Paryzki. 328

DRAGEES MEYNET
EXTRAIT
DE FOIE DE MORUE

Pigułki Meynet z Ekstraktu Tranu Rybiego. Zatwierdzone przez Paryżską Akademię Medyczną. Zalecane przez wszystkich lekarzy jako skuteczniejsze od tranu rybiego, nie sprawiające ani niesmaku ani odbijania się.

Pigułki Meynet sprzedają się w pudełkach albo w fiakonach. Wymagać na etykiecie znak fabryczny, jak obok, i podpis G. Meynet, niebieskim atramentem.

Pharmacie de 1re classe
PARIS

Skład Hurtowy: A. Fourny,
44, ulica Amsterdam, w Paryżu. W ROSSJI WE WSZYSTKICH GŁÓWNIJSZYCH APTEKACH.

ZIARNA GORCZYCY
DIDIER

Zalecane przez Znakomitości lekarskie przeciwko
Chorobom Żółdka,
Wątroby, Obstrukcyi,
Liszajom, Hemoroidom,
Reumatyzmom.

Skład hurtowy: DIDIER
20, boulev. Poissonnière, w Paryżu
Sprzedaje się u wszystkich Aptekarzy i Drogistów.

—232—

Na dogodnych warunkach

jest do sprzedania **SKLEP** spożywczy
Wiadomość: Nowy-Świat № 17, w piekarni francuskiej. 191—r

Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 3 (15) Lutego r. b., o godzinie 11-ej z rana, odbędzie się w sali licytacyjnej Magistratu miasta Warszawy licytacja in minus przez opieczętowane deklaracje na wykonanie w r. 1882 robót brukarskich w 3 i 4 oddziale inżynierskim m. Warszawy od sumy anszlagowej około rs. 3722.

Mający zamiar ubiegania się o takowe przedsiębiorstwo, złożą w czasie i miejscu wyżej oznaczonym na ręce p. o. Prezydenta miasta opieczętowane deklaracje, napisane na papierze stemplowym ceny kop. 60, podług wzoru niżej zamieszczonego, wraz z kwitem Kasy miasta Warszawy na złożone w tejsze kase wadium w ilości rs. 373, i na koszt ogłoszenia rs. 25.

Warunki i anszlag są do przejrzania w Wydziale Administracyjnym Magistratu każdodziennie, wyjąwszy dni świątecznych.

Wzór do deklaracji:

W skutek ogłoszenia z dnia podaję niniejszą deklarację, mocą której podejmuję się wykonania w r. 1882 robót brukarskich, w 3 i 4 oddziale inżynierskim m. Warszawy za sumę rs. N. N. kop. N. N. (wypisać literami), poddając się wszelkim obowiązkom i zastrzeżeniom, w warunkach licytacyjnych zamieszczonym.

Kwit na złożone w Kasie miasta Warszawy wadium w ilości rs. 373, i na koszt ogłoszenia rs. 25, przy niniejszym załączam.

Stałe moje zamieszkanie w N. N. (wypisać miejsce zamieszkania).

Pisałem dnia N. N. (wypisać dzień, miesiąc i rok).

Podpisać wyraźnie imię i nazwisko.

-309-

Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 3 (15) Lutego r. b., o godz. 12 w południe, odbędzie się w sali licytacyjnej Magistratu miasta Warszawy licytacja in minus przez opieczętowane deklaracje na wykonanie w 1882 r. robót brukarskich w 4 i 5 oddziale inżynierskim m. Warszawy, od sumy około rs. 4138.

Mający zamiar ubiegania się o takowe przedsiębiorstwo, złożą w czasie i miejscu wyżej oznaczonym na ręce p. o. Prezydenta miasta opieczętowane deklaracje, napisane na papierze stemplowym ceny kop. 60, podług wzoru niżej zamieszczonego wraz z kwitem Kasy miasta Warszawy na złożone w tejsze Kase wadium w ilości rs. 414, i na koszt ogłoszenia rs. 25.

Warunki i anszlag są do przejrzania w Wydziale Administracyjnym Magistratu każdodziennie, wyjąwszy dni świątecznych.

Wzór do deklaracji:

W skutek ogłoszenia z dnia podaję niniejszą deklarację, mocą której podejmuję się wykonania robót brukarskich w 4 i 5 oddziale inżynierskim m. Warszawy za sumę rs. N. N., kop. N. N. (wypisać literami) poddając się wszelkim obowiązkom i zastrzeżeniom, w warunkach licytacyjnych zamieszczonym.

Kwit na złożone w Kasie miasta Warszawy wadium w ilości rs. 414 i na koszt ogłoszenia rs. 25, przy niniejszym załączam.

Stałe moje zamieszkanie w N. N. (wypisać miejsce zamieszkania).

Pisałem dnia N. N. (wypisać dzień, miesiąc i rok).

Podpisać wyraźnie imię i nazwisko.

-310-

„Cegła. Ważne dla Budujących”.

Przyjmuje zamówienia na **CEGLĘ** dużej miary i dobrego gatunku, z dostawą punktualnie po cenie i warunkach bardzo przystępnych; **CEGLA** z mej **CEGIELNI** już jest kilku p. Obywatelom i Architektom znana, gdyż w roku 1881 parę 3-piętrowych domów z tejsze Cegły w Warszawie wykończonych zostało. **Również** przyjmuję na własny rachunek wszelkie budowle tak nowe jak i rekonstrukcyjne w Warszawie, jako też i na prowincji; pod wszelką odpowiedzialnością za akuratne wykończenie. **CEGLĘ** oglądać można w fabryce i w kantorze moim do 10 zrana i od 3 do 5 po południu, ulica Elekoralna № 33.

Inżynier wolno-praktykujący **GUSTAW RITTER.**

Małe ogłoszenia.

Nauka i wychowanie.

Uczeń VI klasy szkoły realnej rządowej, Wydziału zasadniczego, poszukuje korepetycji. Adresy proszę składać w Kantorze tejszy pisma pod lit. A. F. 764

Potrzebna jest cudzoziemka, do konwersacji francuskiej i niemieckiej, na demiplace. Wiadomość od 11 do 3 po południu. Elekoralna № 21. — Tamże jest do sprzedania Fortepian o 6½ oktawach, za cenę rs. 95. 770

Angielka, wychowana w Londynie i posiadająca świadectwa, znająca gruntownie języki francuski i niemiecki, a także muzykę, życzy zająć stałe miejsce nauczycielki domowej, lub demiplace w jakiej rodzinie w Warszawie. Adres w Kantorze Kurjera pod lit. K. F. 864

Potrzebny jest zaraz Nauczyciel, mogący przygotować do 2-giej klasy gimnazjum klasycznego na prowincji. Zgłosić się między godziną 4 i 5, hotel Saski № 43. 88z

Potrzebna jest zaraz Bona Francuzka albo Niemka, w średnim wieku, z dobrymi świadectwami, na wyjazd do m. Radomia, do prezesa Sądu Okręgowego, do dwojga dzieci, Francuzka będzie miała pierwszeństwo. Zgłaszać się na ulicę Wspólną № 34, (4-ta brama od rogu Marszałkowskiej), m. 5. 851

Nauczyciel, życzący sobie wyjechać na Wołyn dla przygotowania chłopczyka do trzeciej klasy gimnazjum filologicznego, posiadający doskonale język rosyjski z konwersacją i mający świadectwa ukończeniu odpowiedniego zakładu naukowego, zechce się zgłosić do Hotelu Rzymskiego, mieszkania № 28, między godz. 9 a 10 zrana. 84z

Zakład Naukowo-rzemieślniczy da kobiet pod firmą O. Suchowickiej, Bracka № 14, (wejsie od Chmielnej), zawiadania o nowo-otwierającym się kursie malowania na szkło i porcelanie oraz introligatorstwie. —13—r

W głównym Zakładzie nauki kroju i szycia sukien i okryć damskich K. Głodzińskiego, Miodowa № 1, wpisy na kursa tak ranne, jak i poobiednie przyjmuje się każdodziennie. — Blizsza wiadomość na miejscu. —254—

Osoba młoda, wykształcona, niemka, katolickiego wyznania, biegle władająca francuskim językiem, posiadająca wyższą muzykę i śpiew, pragnie uzyskać posadę w domu prywatnym, w mieście lub na prowincji. Uprasa się adresować oferty pod adresem: Mademoiselle Bar. Marg. de Str. Mogielnica poste restante. 858

Poszukuje się młodej Francuzki na demiplace. Wiad. Nowogrodzka № 23, m. 16.

Młoda nauczycielka z wyższym patentem, udziela lekcje. Plac S-go Aleksandra № 7, mieszkania № 9. 960

Nauczycielka języka francuskiego, udziela lekcje w mieście. Nowolipie № 39, wchód z bramy po lewej stronie, na dole. Przyjmuje od 11 do 12. 980

Polka w średnim wieku, córka Paryżanki, posiada język francuski, polski, niemiecki, początki ruskiego, nauki klasyczne, muzykę, śpiew. Poszukuje zajęcia od godziny 10 rano do 12, do towarzyszywa damy jako lektorka, lub do dozoru uczących się dzieci. Ma świadectwa. Mieszka: ulica Piwna № 19, schody frontowe, 2-e piętro, m. № 6, jest w domu od 11 do 12. 912

Jesteśmy w obowiązku podziękować pani Klaksbrun, utrzymującej „Pralnię gospodarską” przy ulicy Przejazd № 11, za nauczanie nas w jednej lekcji prasowania bielizny glansiem, za co mamy honor takową Szanownej Publiczności zarekomendować. — Magdalena Litauer i Władysława Hojnowska. 640

Młoda Niemka, z patentem, udziela lekcje języka niemieckiego, oraz konwersacji tejszy języka. Adresy proszę składać w Kiosku, róg Chmielnej i Szpitalnej pod lit. W. X. 799

Nauczycielka, upoważniona przez Instytut Muzyczny tutejszy, pragnie udzielać lekcje muzyki u siebie, na własnym fortepianie. Ulica Marjańska № 11, mieszk. № 10. 799

Dawizon, buchhalter, zaprowadza i reguluje księgi handlowe. Chcemy obnażyć się z tą czynnością, udziela potrzebnych wiadomości. Hoża № 16. 789

Posady i prace.

Potrzebna jest Panna do szycia. Wiadomość: Sosnowa № 5A, mieszk. 23. 940

Przy ulicy Elekoralnej Nr 30,
między Solną i Białą, otworzyłem

SKŁAD HERBATY

firmy

PIOTRA ORŁOWA,

oraz

Win, Delikatosów i Towarów kolonialnych,

gdzie staraniem mojem będzie wyborowym towarem i sumiejącą usługą zjednać sobie stałych odbiorców.

Bolesław Morski.

Ceraty posadzkowe, powozowe, Chodniki i Patarafki.

barchanowe w różnych kolorach.

SKÓRĘ AMERYKAŃSKĄ

na pokrycie mebli, w najlepszych gatunkach Marocco, Duck prima i sekunda w różnych kolorach, prawdziwa Crocoite, poleca Skład Obić Papierowych, Cera, Rolet i Gzemsow, pod firmą

W. MUSZEWSKI,

dawniej J. ROZANSKI,

Dołga № 30, naprzeciw Hotelu Polskiego.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna. 210

Ceraty oorusową białą i Serwety.

Największy wybór Trumien metalowych i przyborów, po możliwie tanich cenach, u

ALFREDA ORTHWEIN,

ul. Czysła № 6. — Zamówienia Telegraficzne wysła się pierwszym odchodzącym pociągiem

Najprostszym i najtanszym motorem dla fabryk i warsztatów mniejszego rozmiaru, jest

Maszyna poruszana za pomocą gazu

z rur miejskich czerpanego, działająca bezwarunkowo bezpiecznie.

Wyłączną sprzedaż uskutecznia

H. KRAFT.

Biurowe Techniczne, Skład Maszyn i wyrobów technicznych dla potrzeb Zakładów Przemysłowych i Dróg Żelaznych, Miodowa Nr 490/91.

Potrzebna jest na wiec panna służąca, uzdolniona w krawieczyźnie, kroju, praniu i gospodarstwie. Wiadomość: ulica Nowogrodzka № 1, mieszkania 16. 913

Ekonom kawaler lub żonaty, do gospodarstwa przeszło trzydziesto wlokowego, w pow. gostyński, z rekomendacją osób znanych, potrzebny zaraz lub od 1-go Lipca. Wiadomość w dniach 25, 26 i 27 Stycznia, u Garczyńskiego, Królewska № 5, od 8 do 10 godziny zrana, 1-sze piętro, przez oficynę na lewo. 855

Panny podręczne i do nauki potrzebne są do pracowni pod firmą Marji Gałkowskiej, Świętokrzyska № 35. 872

Z kaucją rs. 3,000 młody człowiek z wyższym wykształceniem, zający inżynierję, buchalterję, posiadający języki, poszukuje posady zarządzającego, pieniężnika, kasjera, agenta, w Warszawie lub na prowincji. Oferty z dokładnym wyjaśnieniem przyjmuje Kantor Kur. War. pod lit. T. A. K. 582

Młody subiekt handlowy z najlepszą rekomendacją, uzdolniony do ekspedycji, rachunkowości, jak i do robót piwnicznych, który przedtem pracował w znacznych handlach, dziś pragnie w każdym czasie zmienić zajmowane dotąd miejsce i umieścić się w Warszawie, lub gdzie na prowincji. Wiadomość można powziąć pod literami W. G., w Kantorze Kurjera, lub Widok № 5, mieszkania № 7. 845

Potrzebny jest Ekonom, kawaler, dobry rolnik, pilny, energiczny, który Rządęc może zastąpić. Wielka № 13, zapytać stróża. 769

Jest do oddania Dziewczynka, ładna i zdarna, czytająca i pisząca 4-ma językami, do towarzystwa równoleżniczki, lub równoleżniczki, albo do sklepu. Karmelicka № 5, w Sklepie galanterji. 954

Pomieszczenie dla uczennicy Instytutu Muzycznego, z całodziennym utrzymaniem za Rs. 25; także wybory fortepian. Wiadomość: Nowogrodzka № 23, mieszk. 16. 935

Panna zdolna do upinania sukien balowych, oraz Panny do stanków i spódnicy, potrzebne są zaraz do pracowni W. Gundelach. Nowy-Swiat № 46. 996

Panna starsza, która już pracowała w większym magazynie, potrzebną jest zaraz. Adres proszę zostawić w Kantorze pod lit. L. K.

Uczeń w wieku lat 16, któryby skończył 3 klasy gimnazjalne, moralnego prowadzenia i dobrego urodzenia, znajdzie praktykę w biurze zakładu fabrycznego. Reflektanci złożą zechcą swe adresa pod literami Y. U. 955

Potrzebny jest Uczeń od 14 do 16 lat, do Składu win, herbaty, cukru i towarów kolonialnych Władysława Biernackiego. Chłodna № 12, w Warszawie. 937

Potrzebne są Panny i Uczennice do fabryki Kwiatów Felicji Groszkowskiej Chmielna 6.

Potrzebne są Panny uzdolnione do kapeluszy słomkowych i do nauki. Ulica Nalewki № 28, mieszkania 30. 978

Bona Niemka może znaleźć miejsce pod № 10, Bulica Erywańska, mieszk. № 15. Wiadomość także od godz. 12—3 po południu. 972

Potrzebne są Panny do fabryki kwiatów Anieli Bonkowskiej. Szeroka-Freta № 9. 979

Niemka młoda, biegle w krawieczyźnie i szyciu na maszynie, z pięknymi świadectwami, poszukuje miejsca do dzieci. Krakowskie-Przedmieście № 7, prawe skrzydło, mieszkania № 28, na dole. 977

Potrzebny jest Czeladnik introligatorski. Wiadomość w składzie papieru M. Kupfersteina, Nowomiejska № 16. 970

Panny specjalnie do nęczy potrzebne są, podręczne i do nauki. Krakowskie-Przedmieście № 15, mieszkania 54. 957

Potrzebny jest Maszynista do prowadzenia maszyny parowej, oraz warsztatów tokarskich i wyrobów drewnianych. Dobre świadectwa są wymagane. Wiadomość: plac Muranowski № 8, mieszkania 1. 951

Potrzebne są Panny kompletnie uzdolnione w szyciu bielizny męskiej na maszynie Wheeler'a i Wilsona, za dobrem wynagrodzeniem. Ulica Nowogrodzka № 25, m. 28. 989

Potrzebna jest Maszynistka do bielizny, oraz do nauki. Piwna № 5. 988

